

SITUAȚIA DIN UCRAINA

PLANUL REGIONAL DE RĂSPUNS LA SITUAȚIA REFUGIAȚILOR

Ianuarie – decembrie 2023

Denumirile utilizate și prezentarea materialului din acest raport nu implică exprimarea vreunei opinii din partea Organizației Națiunilor Unite privind statutul juridic al unei țări, al unui teritoriu, al unui oraș sau al unei zone, sau al autorităților sale, sau privind delimitarea frontierelor sau hotarelor sale.

Fotografia de pe copertă: Artscape/Alda Eikevičiūtė

Geneva, Elveția, ianuarie 2023

© UNHCR 2023. Toate drepturile rezervate.

Cuprins

A word from the Regional Refugee Coordinator	4		
REGIONAL OVERVIEW	8		
Executive Summary	8		
Part 1: Current Situation	10		
Part 2: Regional Protection and Solutions Strategy	17		
Regional Inter-Agency Financial Requirements	34		
BULGARIA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	Error! Bookmark not defined.		
Inter-Agency Financial Requirements	Error! Bookmark not defined.		
CZECH REPUBLIC	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	Error! Bookmark not defined.		
Inter-Agency Financial Requirements	Error! Bookmark not defined.		
ESTONIA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	Error! Bookmark not defined.		
Inter-Agency Financial Requirements	Error! Bookmark not defined.		
HUNGARY	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	Error! Bookmark not defined.		
Inter-Agency Financial Requirements	Error! Bookmark not defined.		
LATVIA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	Error! Bookmark not defined.		
Inter-Agency Financial Requirements	Error! Bookmark not defined.		
LITHUANIA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	Error! Bookmark not defined.		
Inter-Agency Financial Requirements	Error! Bookmark not defined.		
MOLDOVA	47		
Part 1: Current Situation	47		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	51		
Inter-Agency Financial Requirements	69		
POLAND	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	Error! Bookmark not defined.		
Inter-Agency Financial Requirements	Error! Bookmark not defined.		
ROMANIA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		
Part 2: Country Protection and Solutions Strategy	Error! Bookmark not defined.		
Inter-Agency Financial Requirements	Error! Bookmark not defined.		
SLOVAKIA	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.		
Part 1: Current Situation	Error! Bookmark not defined.		

Part 2: Country Protection and Solutions
Strategy **Error! Bookmark not defined.**
Inter-Agency Financial Requirements **Error!**
Bookmark not defined.

Cuvânt din partea Coordonatorului regional pentru refugiați

Pascale Moreau

Coordonator regional pentru refugiați privind situația din Ucraina
UNHCR, Director Regional pentru Europa

Este greu de exprimat imensitatea distrugerilor și a suferințelor umane din Ucraina, cât și impactul pe care îl are războiului în regiune, unde țările vecine au primit, încă de la început, milioane de refugiați care fugeau de violență.

Sprijinul oferit persoanelor care fugeau din Ucraina a fost de-a dreptul extraordinar – din partea guvernelor, societății civile, persoanelor fizice și voluntarilor, ONG-urilor și organizațiilor locale, precum și din partea actorilor din sectorul privat. În Uniunea Europeană, activarea promptă a Directivei privind protecția temporară în luna martie 2022 a fost istorică și a demonstrat că UE poate primi și include refugiați în mod eficient. Trebuie să fie laudate și țările din afara UE. Republica Moldova, în mod special, a demonstrat un leadership exemplar în ceea ce privește extinderea protecției pentru refugiați de pe teritoriul său, după modelul oferit în statele membre ale UE, în pofida unor provocări semnificative.

Deși în anul 2022 s-au înregistrat multe realizări, refugiații și comunitățile gazdă se bazează pe solidaritatea noastră continuă în anul care urmează. Ca și în Ucraina, obiectivul nostru imediat în țările care găzduiesc refugiați trebuie să fie sprijinirea eforturilor naționale de a ne asigura că refugiații din Europa dispun de adăposturi corespunzătoare și sigure pe parcursul următoarelor luni dificile de iarnă. În același timp, știind că dinamica conflictului din interiorul Ucrainei ar putea duce la fluxuri ulterioare, continuăm să colaborăm cu guvernele pentru a elabora planuri de urgență care ne vor permite să răspundem prompt la necesitățile urgente ale persoanelor noi sosite. Printre acestea se numără acordarea asistenței specifice în numerar, sprijinind în același timp eforturile naționale și municipale de a asigura accesul la adăposturi sigure și demne prin renovarea și adaptarea la condițiile de iarnă a instituțiilor identificate. Șederile prelungite în centre colective sau în locuințe de grup creează, în mod inevitabil, riscuri de protecție, în special pentru persoanele cele mai vulnerabile. Cu toții trebuie să ne dublăm eforturile pentru a ne asigura că aceste persoane sunt în siguranță prin identificarea promptă și referirea către serviciile corespunzătoare.

Pe termen mediu și lung, cea mai bună modalitate de a proteja refugiații – și de a le valorifica potențialul de a contribui – este prin includerea lor în sistemele naționale. Implementarea Directivei UE privind protecția temporară asigură faptul că refugiații pot găsi siguranță în țările UE din regiune și asigura un temel juridic pentru ca aceștia să acceseze drepturile și serviciile. Printre acestea se numără drepturile care le permit refugiaților să acceseze piața forței de muncă și să

obțină locuri de muncă decente. În continuare, abordarea obstacolelor practice, administrative și juridice în calea exercitării drepturilor va fi o parte esențială în ceea ce privește sprijinirea șederii lor durabile în țările gazdă. Este important să se sprijine includerea lor rapidă și eficientă în sistemele naționale pentru a promova autonomia și a reduce riscurile de protecție care pot apărea în cazul în care refugiații nu-și pot satisface nevoile de bază.

Suntem conștienți de provocările care urmează: efectele războiului se extind, având un impact economic în țările care găzduiesc refugiați și nu numai. Deficitul de combustibil și inflația vor deveni tot mai mari în următoarele luni. Capacitățile de primire și de cazare sunt la limită, la fel ca și sistemele de asistență socială. În pofida acestor realități, rămân încrezător de solidaritatea și creativitatea, de voința politică și de sprijinul practic de care guvernele gazdă, comunitățile și partenerii au dat dovadă pe parcursul ultimelor zece luni – promptitudinea și caracterul cuprinzător al acțiunilor de răspuns de până acum reprezintă o dovadă a ceea ce se poate de realizat atunci când lucrăm împreună. Profit de această ocazie să subliniez, încă o dată, rolul esențial al organizațiilor neguvernamentale naționale și locale, inclusiv al organizațiilor conduse de refugiați, care au intervenit primele la nevoile umanitare urgente începând cu 24 februarie. Acestea vor realiza în continuare acțiunile de bază ale eforturilor noastre colective de pregătire și răspuns, și au nevoie de sprijinul nostru pentru a-și consolida în continuare capacitățile.

Nu subestimez amploarea a ceea ce cerem atunci când încurajăm partenerii noștri să meargă până la capăt. Situația rămâne imprevizibilă și trebuie să continuăm să răspundem la necesitățile celor mai vulnerabili refugiați, în special a persoanelor în vârstă, a persoanelor cu dizabilități, cât și a copiilor și adolescenților neînsoțiți. Am încrederea că, împreună, putem găsi modalități de a lucra împreună pentru a ne asigura că persoanele care au fost forțate să fugă din Ucraina continuă să găsească siguranță, asistență și protecție până când se pot întoarce în siguranță acasă.

Pascale Moreau

Coordonator regional pentru refugiați privind situația din Ucraina
UNHCR, Director Regional pentru Europa

> Pe scurt

Plan regional de răspuns (Ianuarie – decembrie 2023)

4 035 mil.

populația de refugiați țintă

120 mii

membrii comunității gazdă
țintă

1,7 mld.

USD

necesarul financiar total în
USD

243¹

parteneri implicați

REGIUNEA	NECESARUL FINANCIAR ÎN USD	PARTENERI IMPLICAȚI
Bulgaria	43.387.258	18
Republica Cehă	81.578.288	4
Estonia	9.135.766	14
Ungaria	62.741.799	37
Letonia	11.989.791	14
Lituania	17.813.459	10
Republica Moldova	426.961.899	73
Polonia	709.399.440	83
România	153.603.900	34
Slovacia	80.126.073	28
Sprijin regional	88.757.581	6

¹ Această cifră reprezintă numărul total de parteneri care își desfășoară activitatea la nivel regional și ia în calcul partenerii doar o singură dată, chiar dacă activează în mai multe țări. În rândurile referitoare la fiecare țară se indică numărul absolut de parteneri pentru fiecare țară în parte.

PREZENTARE GENERALĂ LA NIVEL REGIONAL

Sumar executiv

În prezent, la aproape un an de la escaladarea ostilităților, războiul din Ucraina a dus la o criză umanitară și de strămutare de proporții epice. Intervenția din partea țărilor care găzduiesc refugiați a fost caracterizată printr-un spirit de primire și o generozitate fermă, familiile și comunitățile fiind cu ușile deschise către milioane de refugiați din Ucraina. Intervenția la nivel local, condusă de autoritățile naționale și municipale din întreaga regiune a fost la fel de remarcabilă: legiuni de voluntari, organizații neguvernamentale naționale și locale și actori ai societății civile – mulți dintre care niciodată nu au mai activat în contexte de refugiați, comunități din diaspora ucraineană și refugiații însăși, toți s-au mobilizat pentru a oferi protecție și asistență celor care fug de violență.

În același timp, partenerii umanitari, sub conducerea generală a guvernelor gazdă, au sprijinit și completat răspunsul național, prin intermediul unor intervenții coordonate și incluzive. Multe dintre aceste activități au fost incluse în Planul regional de răspuns la situația refugiaților (PRR), lansat la începutul lunii martie 2022, revizuit la 25 aprilie 2022 și „recalibrat” în luna octombrie 2022 pentru a lua în calcul nevoile pe timp de iarnă și alte priorități care au apărut în toate țările PRR.²

Situația de la începutul anului 2023 rămâne a fi foarte îngrijorătoare și continuă să necesite o intervenție umanitară coordonată la nivel regional. La sfârșitul lunii decembrie, aproximativ 4,9 milioane de persoane s-au înregistrat pentru protecție temporară³ sau pentru un sistem național de protecție similar în Europa, iar în continuare, se așteaptă că refugiații vor continua să sosească, din cauza conflictului în desfășurare și a iernii aspre, agravată de atacurile asupra infrastructurii energetice și civile din Ucraina.

În acest plan, care cuprinde activități în perioada ianuarie-decembrie 2023, se prezintă strategia de răspuns multisectorială și cu implicarea mai multor parteneri, și necesarul financiar pentru 243 de parteneri diferiți care sprijină guvernele gazdă din Bulgaria, Republica Cehă, Estonia, Ungaria,

² UNHCR, [Situația în Ucraina: Recalibrare – Plan regional de răspuns la situația refugiaților – martie-decembrie 2022](#), octombrie 2022.

³ Protecția temporară este definită de UNHCR drept un „instrument” pragmatic de protecție internațională, care este utilizat uneori ca o intervenție de urgență la mișcarea pe scară largă a solicitanților de azil, oferind protecție imediată împotriva returnării și un tratament minim de bază. UE a inițiat aplicarea Directivei privind protecția temporară (DPT) la data de 4 martie 2022 ca răspuns la războiul din Ucraina; a se vedea [Decizia de punere în aplicare a Consiliului \(UE\) 2022/382 la data de 4 martie 2022](#). În timp ce DPT reprezintă un mecanism al UE, s-au implementat sisteme naționale de protecție similare în țările care nu sunt membre ale UE, inclusiv în Islanda, Norvegia, Elveția, Muntenegru, Serbia și Regatul Unit. Această cifră poate include înregistrări multiple ale aceleiași persoane în două sau mai multe țări ale UE+; înregistrări care rămân incomplete din diferite motive sau înregistrări ale refugiaților care au plecat mai departe, inclusiv în afara Europei.

Letonia, Lituania, Republica Moldova, Polonia, România și Slovacia. PRR cuprinde, de asemenea, necesarul financiar privind activitățile din Belarus, precum și sprijinul tehnic acordat de către parteneri pentru a asigura coerența și coordonarea regională.

La fel ca în anul 2022, PRR pentru anul 2023 are scopul de a asigura accesul refugiaților la protecție și asistență în mod nediscriminatoriu, inclusiv la drepturi legate de protecția temporară sau de statutul juridic similar din țările gazdă. Se va acorda o atenție deosebită acelor refugiați care deja sunt vulnerabili sau riscă să devină vulnerabili, deoarece sprijinul umanitar este redus, iar ei nu mai pot să apeleze la economii sau să se bazeze pe asistență din partea familiei și prietenilor, și, de asemenea, se pot confrunta cu provocări în găsirea unui loc de muncă. În acest sens, va fi esențial de identificat persoanele cu necesități specifice pentru care se va acorda asistență specifică. În plus, în timp ce PRR din anul 2022 s-a axat în primul rând pe prestarea urgentă de servicii de protecție și asistență umanitară la sosire, în planul pentru anul 2023, de asemenea, se pune accent pe incluziunea socio-economică a refugiaților, având în vedere provocările cu care se confruntă refugiații în timp ce strămutarea lor devine mai îndelungată. Pe măsură ce situația din Ucraina se extinde pentru al doilea an, sprijinirea capacității comunităților de a oferi servicii și asistență refugiaților va contribui la evitarea suprasolicitării resurselor și la menținerea unei culturi puternice de solidaritate observată în țările gazdă. În acest context, sprijinul pentru comunitățile gazdă se va axa pe sprijinirea instituțiilor, serviciilor și unităților utilizate atât de refugiați, cât și de membrii comunităților gazdă, în special în zonele urbane. Acest lucru este, de asemenea esențial pentru promovarea solidarității și coeziunii sociale între comunitățile gazdă și cele de refugiați.

În anul 2023, din nou, se va acorda o atenție deosebită Republicii Moldova, ca stat care nu este membru al UE. Acolo, comunitățile gazdă vor fi incluse în cifrele privind populația țintă, în cazul în care presiunea de a găzdui refugiați a suprasolicitat, în special, capacitatea locală și a pus presiune pe resursele limitate. În spiritul Pactului mondial privind refugiații, este primordial să se promoveze o responsabilitate și o repartizare a sarcinilor mai previzibilă și mai echitabilă pentru a reduce presiunea asupra societății moldovenești și pentru a o sprijini ca să abordeze nevoile comunităților gazdă și cele de refugiați din țară.

Partea 1: Situația actuală

Prezentarea generală a situației

De la escaladarea ostilităților în luna februarie 2022, aproape o treime din populația Ucrainei a fost forțată să își părăsească locuințele, ceea ce face ca aceasta să fie, în prezent, una dintre cele mai mari crize de strămutare umană din lume. În Ucraina, peste 17,6 milioane de persoane au nevoie de asistență umanitară, inclusiv 6,3 milioane de persoane strămutate intern din cauza războiului.⁴

Ca răspuns la situația refugiaților pe scară largă, Uniunea Europeană a inițiat, la data de 4 martie 2022, aplicarea Directivei privind protecția temporară, durata căreia a fost recent prelungită până în luna martie 2024. La sfârșitul lunii decembrie 2022, peste 4,9 milioane de refugiați din Ucraina s-au înregistrat pentru protecție temporară sau sisteme naționale de protecție similare din toată Europa.

Potrivit ultimului Raport de analiză a protecției regionale al UNHCR în țările învecinate cu Ucraina,⁵ majoritatea respondenților (78%) sunt separați de unii membri apropiați ai familiei lor, motivul principal fiind restricțiile privind libera circulație pentru bărbați din cauza serviciului militar obligatoriu. Femeile și copiii reprezintă aproximativ 88% din totalul persoanelor venite din Ucraina, în timp ce aproximativ 13% sunt persoane în vârstă. Proporția totală de copii în rândul populației de refugiați este de aproximativ 40%. Dintre cei care au călătorit însoțiți, 5% au călătorit împreună cu copii neînruțiți. În timp ce 32% dintre respondenți sunt în locuințe închiriate, majoritatea – aproximativ 64% – fie sunt găzduiți, fie stau în locuri colective, locuri planificate și centre de primire sau de tranzit. 12% dintre respondenți au rude în țara gazdă. Potrivit celui mai recent Raport al UNHCR privind intențiile regionale, în timp ce majoritatea refugiaților chestionați în țările din vecinătate speră, ca într-o zi să se întoarcă în Ucraina (81%), pentru moment, majoritatea planifică să rămână în continuare în țara gazdă actuală, doar 13% planifică să se întoarcă în următoarele 3 luni. Principalul obstacol în calea întoarcerii raportat de către refugiați este situația privind siguranța și securitatea în locurile de origine, pe lângă îngrijorările privind lipsa accesului la servicii de bază și condiții de trai corespunzătoare.⁶

Atenuarea efectelor unei ierni aspre, agravate de atacurile asupra infrastructurii energetice și civile din Ucraina, precum și a creșterii prețurilor la nivel global vor rămâne un obiectiv al răspunsului umanitar în Ucraina și în țările învecinate, în primul trimestru al anului 2023. Accesul la asistența specifică condițiilor de iarnă este în special dificilă – dar esențială – pentru grupurile vulnerabile, cum ar fi persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități, precum și femeile și copiii care reprezintă o majoritate clară a populației de refugiați, și este nevoie de un sprijin suplimentar pentru a evita vulnerabilitățile în amploare, cât și creșterea posibilă a mecanismelor dăunătoare de adaptare.

⁴ OCHA, [Prezentarea generală a situației umanitare globale](#), 29 noiembrie 2022

⁵ UNHCR, [Modele de strămutare, riscuri de protecție și nevoi ale refugiaților din Ucraina – Analiză de protecție regională](#), 26 octombrie 2022.

⁶ UNHCR, [Vieți în așteptare: intențiile și perspectivele refugiaților din Ucraina #2](#), septembrie 2022.

În anul 2023, intervenția internațională la situația refugiaților din Ucraina rămâne în sprijinul eforturilor conduse de guverne și se bazează pe principiile parteneriatului care reglementează acțiunea umanitară, și anume egalitatea, transparența, o abordare orientată către rezultate, responsabilitatea și complementaritatea. Pe lângă sprijinul enorm oferit de țările gazdă, comunitățile locale și actorii locali, inclusiv, printre altele, voluntarii, municipalitățile, organizațiile neguvernamentale naționale și locale, grupurile societății civile, precum și organizațiile conduse de refugiați și organizațiile conduse de femei, continuă să joace un rol central. Prezente în teritoriu cu mult înainte ca situația să înceapă, aceste părți interesate aduc multă experiență, capacități și cunoștințe locale esențiale pentru acțiuni de răspuns realizate în cunoștință de cauză, în special, pe măsură ce accentul se mută de la răspuns de urgență la incluziune și coeziune socială. O solidaritate puternică și un sprijin practic din partea comunității internaționale, în spiritul Pactului mondial privind refugiații, vor fi mai importante ca niciodată, în special, având în vedere presiunea tot mai mare asupra capacităților și serviciilor naționale și locale într-un climat economic global dificil și nesigur.

Populația țintă

Dintre cei peste 4,9 milioane de refugiați din Ucraina înregistrați pentru protecție temporară sau sisteme naționale de protecție similare din toată Europa, până la mijlocul lunii decembrie, se anticipează că cel puțin 80% planifică să rămână în țările gazdă actuale până când ostilitățile vor înceta și situația se va îmbunătăți. În termeni generali, intervenția privind refugiații se îndepărtează de la faza acută a situației de urgență și se îndreaptă spre o incluziune eficientă și durabilă în cadrul sistemelor și serviciilor naționale, spre menținerea spațiului de protecție și a sprijinului orientat către cei mai vulnerabili refugiați. Astfel vorbind, este probabil ca noile strămutări din Ucraina să continue, din cauza războiului în desfășurare, a condițiilor aspre de iarnă și a lipsei de acces la combustibil și adăposturi corespunzătoare în cadrul țării. Persoanele nou-venite pot întâmpina dificultăți specifice în ceea ce privește satisfacerea nevoilor lor de bază și sunt mai puțin reziliente la șocurile legate de strămutare, care necesită investiții continue în acțiuni de anticipare și asistență de urgență.

În anul 2023, datele privind populația din PRR cuprind refugiații din Ucraina, precum și resortisanții țărilor terțe (RȚT) care au nevoie de protecție internațională, cât și apatrizii sau persoanele expuse riscului de a deveni apatride.⁷ Comunitățile gazdă sunt incluse în cifrele privind populația țintă doar pentru Republica Moldova. În cadrul UE, membrii comunităților gazdă nu sunt incluși în PRR ca persoane vizate pentru asistență, însă în plan se abordează necesitățile populației gazdă afectate la nivel comunitar, în vederea extinderii resurselor și serviciilor comunitare care pot fi sub presiune din cauza sosirii populației de refugiați.

Cifrele de planificare din PRR au fost agreate în urma consultărilor cu guvernele și cu partenerii interinstituționali, și reflectă populația estimată care va avea nevoie de asistență din partea

⁷ Din motive de concizie, termenul „refugiați din Ucraina” va fi folosit de acum înainte și se înțelege că cuprinde refugiații din Ucraina, precum și resortisanții țărilor terțe care au nevoie de protecție internațională, cât și apatrizii sau persoanele expuse riscului de a deveni apatride. Resortisanții țărilor terțe sunt persoanele care au fugit din Ucraina, însă Ucraina nu este țara lor de origine, și care pot avea nevoie de protecție internațională.

partenerilor PRR pe parcursul anului 2023. Aceste cifre permit planificarea, programarea și bugetarea. Printre populația estimată care va avea nevoie de asistență în anul 2023 se numără refugiații care deja se află în țările PRR, precum și persoanele nou-venite estimate, care vor avea nevoie de asistență în tranzit și cele care vor rămâne în țara lor de destinație. Unii refugiați aflați în tranzit pot solicita anumite tipuri de asistență în mai multe țări în funcție de necesitățile lor. Partenerii din mai multe țări din cadrul PRR continuă să acorde asistență mai multor persoane care sosesc, dar care ulterior pleacă mai departe – această asistență de urgență – cum ar fi monitorizarea capacității persoanelor sosite din Ucraina de a avea acces la teritoriu, protecție și de a-și exercita drepturile fără discriminare, și sprijinirea guvernelor gazdă în vederea consolidării instituțiilor de recepție, a facilitării opțiunilor de cazare, a oferirii articolelor de primă necesitate și de numerar pentru a satisface nevoile de bază – este esențială și trebuie să fie sprijinită prin intermediul PRR. În același timp, pe parcursul anului 2023, este probabil ca mai mulți refugiați să rămână în țara lor gazdă, pe măsură ce situația lor se normalizează și își caută oportunități de incluziune în societatea locală. Este esențial să se ofere sprijin acelor parteneri care facilitează integrarea socio-economică, pe măsură ce activitățile acestora sunt îndreptate către soluții pe termen lung.

Este posibil ca aceste cifre de planificare să nu se alinieze cu precizie la populația prezentă în toate țările la un moment dat, într-un mediu atât de dinamic și în schimbare rapidă, însă au menirea să reflecte volumul resurselor necesare pentru anul viitor.

Populația de refugiați țintă

Țara	Refugiați înregistrați pentru protecție temporară sau sisteme naționale de protecție similare la sfârșitul lunii decembrie 2022 ⁸	Populația țintă în 2023
Bulgaria	149.268	200.000
Republica Cehă	473.216	500.000
Estonia	41.432	115.000
Ungaria	33.273	200.000
Letonia	44.367	120.000
Lituania	72.302	150.000
Republica Moldova	102.000 ⁹	200.000
Polonia	1.508.338	2.000.000
România	101.733	350.000
Slovacia	104.764	200.000
Total	2.630.693	4.035.000

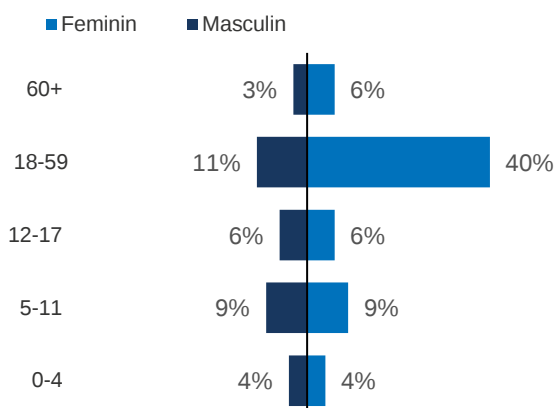
⁸ Această cifră poate include înregistrări multiple ale aceleiași persoane în două sau mai multe țări ale UE+; înregistrări care rămân incomplete din motive diferite sau înregistrări ale refugiaților care au plecat mai departe, inclusiv în afara Europei. A se vedea [Portalul de date operaționale al UNHCR](#).

⁹ În decembrie 2022, statutul juridic al protecției temporare nu era încă în vigoare în Moldova. Cifra inclusă aici reprezintă numărul de refugiați ucraineni care au intrat în țară după 24 februarie 2022, și care au rămas în țară legal în baza legii privind situațiile excepționale, în baza datelor guvernamentale privind trecerea frontierei.

Populația gazdă țintă

Țara	Populația țintă în 2023
Republica Moldova	120.000
Total	120.000

Repartizarea pe vârste și sexe

13-15%¹⁰

Persoane cu dizabilități

66%

Femei și fete

34%

Bărbați și băieți

Necesități, vulnerabilități și riscuri de protecție la nivel regional

În cadrul activităților de monitorizare a protecției realizate de UNHCR s-au identificat câteva riscuri principale de protecție pentru refugiații din Ucraina în țările din vecinătate.

În timp ce implementarea Directivei privind protecția temporară (DPT) în UE și a regimurilor juridice similare în alte țări a asigurat accesul prompt la protecție și drepturi pentru multe persoane, cercetările au indicat că o serie de bariere practice, administrative și legale limitează accesul la drepturi.¹¹ Aceste obstacole au un impact important asupra capacității persoanelor de a avea acces la o serie de drepturi, inclusiv la educație, protecție socială, cazare, muncă decentă și asistență medicală. Au fost observate, de asemenea, lacune de armonizare între state în ceea ce privește drepturile acordate beneficiarilor de protecție temporară. În plus, accesul la procedurile de înregistrare a protecției temporare a continuat să fie dificil în unele contexte pentru resortisanții țărilor terțe și apatrizi. În unele cazuri, perioadele diferite petrecute în afara țării gazdă pot avea un impact negativ asupra statutului juridic și asupra accesului la anumite beneficii, cum ar fi cazarea și asistența financiară. Toți acești factori au potențialul de a limita incluziunea eficientă în cadrul sistemelor naționale, subminând posibilitățile de autonomie și sporind riscurile de protecție și mecanismele de adaptare dăunătoare care pot apărea, dacă refugiații nu sunt capabili să-și satisfacă necesitățile de bază și să contribuie la societățile gazdă.

Potrivit Analizei de protecție regională a UNHCR¹², separarea familiilor reprezintă o caracteristică care definește situația refugiaților din Ucraina, 78% dintre refugiații consultați au raportat că au fost separați de membrii apropiați ai familiei, ca urmare a plecării lor din Ucraina. În contextul actual, incidența ridicată a separării familiilor a determinat o proporție semnificativă de gospodării conduse de o singură persoană (cu precădere femei singure). Separarea familiilor într-un mediu de refugiați

¹⁰ În scopuri de planificare, se estimează că proporția persoanelor cu dizabilități este între 13% (număr estimat înainte de război al persoanelor cu dizabilități, conform Prezentării generale a necesităților umanitare în Ucraina din anul 2021) și 15% (conform reperelor OMS). Constatările din evaluările necesităților multisectoriale (ENMS) în unele țări din cadrul PRR prezintă proporții similare.

¹¹ UNHCR, [Implementarea Directivei DPT – șase luni de la intrarea în vigoare](#), octombrie 2022.

¹² UNHCR, [Analiză a protecției regionale #1: Modele de strămutare, riscuri de protecție și nevoi ale refugiaților din Ucraina](#), octombrie 2022.

poate agrava mai multe riscuri de protecție, inclusiv violența în bază de gen (VBG), traficul de persoane, exploatarea, izolarea și expunerea la evenimente potențial traumatizante, în special pentru copiii neînsoțiți și separați, persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități.

24% dintre respondenții privind monitorizarea protecției au raportat cel puțin un membru al gospodăriei cu nevoi specifice, inclusiv persoane cu dizabilități, cu necesități medicale grave, persoane în vârstă și copii separați sau neînsoțiți. Persoanele cu nevoi specifice se pot confrunta cu bariere care le împiedică să se bucure pe deplin de drepturile lor sau să aibă acces la serviciile de care au nevoie și se pot confrunta cu riscuri sporite de discriminare, abuz, violență și neglijare în timpul strămutării și în țara lor de azil. Datele privind monitorizarea protecției indică faptul că gospodăriile cu una sau mai multe persoane cu necesități specifice pot avea mai puține resurse și un acces mai limitat la rețelele de sprijin în țările gazdă decât alte grupuri din rândul populației de refugiați. Este posibil ca multe persoane să aibă acces limitat la informații privind serviciile existente (inclusiv cele de sănătate) și să se confrunte cu limitări în ceea ce privește accesul la oportunități de angajare, inclusiv membrii de familie care sunt nevoiți să ofere îngrijire la domiciliu. În cadrul cercetărilor s-a demonstrat, de asemenea, că persoanele aflate în situații de risc sporit se confruntă cu obstacole sporite în ceea ce privește accesul la drepturile lor în calitate de beneficiari de protecție temporară, una dintre cauzele principale fiind lipsa identificării sistematice a nevoilor lor specifice.¹³ Caracterul prelungit al crizei agravează situațiile de suferință și, în consecință, nevoia de servicii de sănătate mintală și psihosociale (SMAPS). Necesitățile de sănătate mintală care nu sunt abordate, combinate cu reticența de a primi acest tip de sprijin din cauza stigmatizării, pot determina suferință, marginalizare și excludere sporită.

De asemenea, accesul la documente de stare civilă reprezintă o preocupare cheie; 31% dintre respondenții privind monitorizarea protecției nu dețin pașapoarte biometrice internaționale, care permit o mai mare libertate de mișcare. În plus, datele disponibile înainte de escaladarea conflictului armat internațional demonstrează că există grupuri din cadrul populației ucrainene care sunt apatrizi sau care nu dispun de documente de stare civilă necesare pentru a dobândi sau confirma cetățenia ucraineană și, prin urmare, sunt expuse riscului de apatridie. Acest lucru a fost confirmat și de activitățile de monitorizare și de asistență juridică în curs de desfășurare în țările gazdă. În timp ce statele au implementat abordări flexibile în ceea ce privește documentația pentru persoanele care doresc să părăsească Ucraina ca urmare a conflictului armat internațional, este posibil ca accesul fiabil la documente de stare civilă să devină o preocupare urgentă pentru mulți refugiați, pentru a-și asigura accesul continuu la drepturi și servicii. Lipsa documentelor de stare civilă poate constitui, de asemenea, un obstacol pentru a se întoarce, atunci când condițiile vor permit acest lucru.

O provocare rămâne a fi identificarea și înregistrarea sistematică a copiilor neînsoțiți și separați de către autoritățile din țările gazdă, care crește semnificativ riscul ca acești copii să rămână în afara sistemelor naționale de protecție a copilului, împiedicând accesul lor la protecție și servicii. În mai multe țări, există un acces limitat la sistemele de numire a tutorilor legali sau există provocări în ceea ce privește revizuirea acordurilor de îngrijire existente, care, în unele cazuri, au fost stabilite într-un timp foarte scurt din cauza situației de urgență. Se raportează o lipsă de profiluri

¹³ UNHCR, [Implementarea Directivei DPT – șase luni de la intrarea în vigoare](#), octombrie 2022.

corespunzătoare de îngrijitori, iar procedurile de programare pot fi complexe și necesita mult timp. Partenerii PRR au observat o lipsă de incluziune sistematică a copiilor neînsoțiți și separați în sistemele naționale de protecție a copilului, ceea ce a dus la absența unor echivalente naționale ale procedurilor privind interesul superior care se desfășoară în legătură cu acești copii. Acest lucru se referă în special la situația copiilor care au sosit din instituțiile de îngrijire din Ucraina. Este necesară continuarea acțiunilor de advocacy și de sensibilizare cu privire la riscurile asociate cu potențialele returnări ale copiilor în Ucraina, în special în timpul iernii, având în vedere conflictul în curs de desfășurare și situația precară a structurilor de cazare și de îngrijire instituțională.

La fel ca în majoritatea situațiilor de conflict și a situațiilor privind refugiații, au crescut riscurile cu privire la formele multiple de violență în baza de gen, femeile și fetele fiind expuse unui risc sporit la toate etapele strămutării. Refugiații care fug din Ucraina au raportat violențe sexuale legate de conflicte în zonele aflate sub control militar în Ucraina, precum și riscuri de trafic în scopul exploatarei sexuale la punctele de frontieră, în timpul călătoriei sau după ce au ajuns în țara gazdă. De asemenea, s-au raportat cazuri de exploatare, hărțuire și abuz în locuințe private și publice, în transport și în cadrul altor servicii de bază accesate de refugiați. Adolescențele, femeile de etnie romă și persoanele LGBTIQ+ se pot confrunta cu riscuri suplimentare de VBG și de trafic de persoane, ca urmare a discriminării și/sau hărțuirii care acționează ca o barieră în calea accesului la nevoile de bază și la serviciile de protecție.

Obstacolele ce țin de accesul la servicii pentru supraviețuitoarele VBG sunt multiple și deseori merg în paralel cu provocările legate de accesul la alte tipuri de servicii, inclusiv cele legate de limbă și de lipsa de informații privind serviciile specializate (atât în ceea ce privește disponibilitatea acestora, cât și modul de accesare). De asemenea, s-a observat că stigma privind raportarea VBG și accesul la serviciile de sănătate mintală reprezintă o provocare. Astfel de obstacole pot avea consecințe care să pună viața supraviețuitoarelor în pericol, inclusiv în cazul violenței sexuale, când este nevoie de o intervenție promptă și esențială. În unele țări, specialiștii ucraineni din domeniul sănătății mintale intervin pentru a acoperi golurile și se dovedesc a fi puncte de acces de succes pentru supraviețuitoarele VBG. Cu toate acestea, legile privind raportarea obligatorie, precum și alte măsuri juridice, procedurale sau de politică continuă să fie obstacole majore în ceea ce privește accesul supraviețuitoarelor la asistență medicală specializată, în special la sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv la asistență post-viol pentru salvarea vieții. În unele cazuri, protocoalele de gestionare clinică a violului lipsesc, nu sunt implementate sistematic și în mod eficient sau nu sunt pe deplin în conformitate cu orientările OMS. În multe zone accesul la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă reprezintă o provocare, în special pentru adolescențele supraviețuitoare. Restricțiile legale privind contracepția de urgență sau cerințele de prescriere medicală pot, de asemenea, să împiedice accesul la o intervenție eficientă la VBG, în special în cazul în care refugiații fie nu se pot adresa unui medic, fie nu dispun de fonduri pentru a procura contracepția de urgență. Acțiunile de advocacy și consolidarea sistemelor privind accesul la sănătatea sexuală și reproductivă rămâne o sarcină intersectorială importantă pentru această intervenție.

Refugiații au raportat că cel mai frecvent au avut nevoie de numerar pentru a-și satisface nevoile de bază, cum ar fi cazarea și angajarea în câmpul muncii. Într-adevăr, este posibil ca locuințele să devină o necesitate stringentă, deoarece costurile de închiriere și prețurile la energie continuă să crească în țările care găzduiesc refugiați.

Partea 2: Strategia regională de protecție și soluții

Strategia regională de protecție și soluții se axează pe patru domenii importante:

- Asigurarea faptului că toți refugiații din Ucraina continuă să aibă acces la teritoriu, la statutul juridic și la drepturile din țările gazdă, fără discriminare, în conformitate cu dispozițiile Directivei privind protecția temporară sau cu prevederile naționale relevante privind protecția juridică și cu legislația internațională, regională și națională relevantă privind refugiații și drepturile omului.
- Consolidarea responsabilității față de persoanele afectate prin intermediul unei comunicări cu comunitățile în ambele sensuri, a unor mecanisme eficiente de reacție și răspuns, și a unei abordări bazate pe comunitate, sporirea accesului la informații și sensibilizarea refugiaților care fug din Ucraina cu privire la drepturile lor și la accesul la asistență și servicii prin intermediul canalelor preferate și de încredere ale comunității, cât și sprijinirea participării semnificative și a capacității actorilor comunitari, inclusiv a organizațiilor conduse de refugiați și de femei și a altor organizații comunitare.
- Sprijinirea acordării de asistență promptă persoanelor aflate în situații de risc sporit, cu un accent deosebit pe prevenire, atenuarea riscurilor și intervenția la VBG, traficul de persoane, protecția copiilor și a altor refugiați cu necesități specifice și vârstă, sex, cât și diverse caracteristici intersectate care îi expun la riscuri suplimentare de protecție. Printre aceasta se numără activitățile care pun accent pe promovarea sănătății mintale și a bunăstării psihosociale.
- În cele din urmă, strategia se va axa pe promovarea incluziunii eficiente în cadrul sistemelor naționale, inclusiv în ceea ce privește sănătatea, educația, cazarea, protecția socială, piața forței de muncă și altele, fără discriminare și pe picior de egalitate cu resortisanții. Incluziunea eficientă în cadrul sistemelor naționale se va promova ca și instrument de îmbunătățire a protecției refugiaților, inclusiv prin identificarea obstacolelor pentru refugiați în ceea ce privește accesul și exercitarea drepturilor și serviciilor importante, precum și prin eforturi de a aborda aceste obstacole împreună cu autoritățile naționale și cu alte părți interesate cheie. De asemenea, actorii din domeniul protecției vor monitoriza posibilitatea de creștere a tensiunilor între refugiați și comunitățile gazdă, și vor colabora cu autoritățile și partenerii naționali pentru a sprijini coexistența pașnică.

Pe tot parcursul intervenției de protecție, se va sublinia rolul principal și responsabilitatea țărilor gazdă de a oferi protecție și acces la drepturi. Intervențiile de protecție se vor axa pe consolidarea, îmbunătățirea și extinderea capacităților naționale de protecție, după caz, oferind sprijin suplimentar și expertiză tehnică acolo unde este necesar, pentru a permite actorilor și sistemelor naționale de protecție, precum și inițiativelor comunitare și celor conduse de refugiați, să reziste pe termen lung. De asemenea, actorii din domeniul protecției vor îmbunătăți și vor desfășura acțiuni de advocacy pentru participarea și includerea semnificativă a refugiaților de diferite vârste, sexe și caracteristici diverse în identificarea necesităților, stabilirea priorităților și conceperea intervențiilor în cadrul răspunsului privind refugiații, în conformitate cu principiul responsabilității față de persoanele afectate (RPA) și cu abordarea bazată pe vârstă, gen și diversitate (VGD). Partenerii care lucrează în cadrul răspunsului de protecție vor contribui la promovarea accesului la o gamă largă de servicii de protecție și asistență de calitate prin stabilirea unor parteneriate eficiente cu refugiații, organizațiile conduse de refugiați, organizațiile

comunitare și cele conduse de femei, ONG-urile naționale/actorii societății civile, guvernele, actorii din sectorul privat, ONG-urile internaționale și alte agenții ale ONU.

Obiective strategice regionale

OS1: Asigurarea accesului refugiaților la protecție și asistență în mod nediscriminatoriu, inclusiv la drepturi legate de protecția temporară sau de statutul juridic similar din țările gazdă.

Deși ritmul de strămutare în afara Ucrainei a încetinit, analiza datelor indică faptul că peste 80% dintre refugiați, deși speră ca într-o zi să se întoarcă acasă, nu intenționează să facă acest lucru în timpul apropiat.¹⁴ În plus, datele privind populația indică faptul că unii refugiați nu au solicitat protecție temporară, ceea ce nu le va permite să aibă acces la drepturi și servicii, în timp ce alții se pot confrunta cu obstacole în accesarea protecției temporare după ce s-au întors în Ucraina și au intrat din nou în țara gazdă. Având în vedere aceste provocări, activitățile-cheie vor rămâne asigurarea unei sensibilizări eficiente, oferirea informațiilor cu privire la statutul juridic disponibil, precum și sprijinirea și monitorizarea accesului la proceduri și servicii. În conformitate cu cele stabilite în PRR pentru anul 2022, prioritățile intersectoriale privind responsabilitatea față de persoanele afectate (RPA); protecția împotriva exploatării și abuzului sexual (PEAS); integrarea dimensiunii de vârstă, gen și diversitate, cât și sănătatea mintală și asistență psihosocială (SMAPS) vor continua să fie relevante în următoarea etapă a intervenției. *Populația țintă: Refugiați*

OS2: Deschiderea către soluții și extinderea accesului la oportunitățile sociale și economice pentru a facilita incluziunea socială a refugiaților printr-o abordare la nivelul întregii societăți și în conformitate cu Pactul mondial privind refugiații, recunoscând în special rolul esențial pe care îl joacă actorii naționali și locali, inclusiv ministerele guvernamentale, autoritățile municipale, ONG-urile și organizațiile conduse de refugiați.

Având în vedere procesarea rapidă a cererilor privind protecția temporară în majoritatea țărilor, refugiații din Ucraina au putut avea acces, aproape imediat după sosirea în țările gazdă, la drepturi socio-economice, inclusiv la educație, acces la piața forței de muncă, la locuințe, la beneficii de asistență socială și asistență medicală sau de altă natură. În contextul situației de urgență, accesul la incluziunea socio-economică a constituit un mecanism important de protecție, care contribuie la evitarea unor posibile mecanisme de adaptare dăunătoare și la atenuarea unor riscuri de VBG, EAS și trafic de persoane în rândul unei populații de refugiați formată în mare parte din femei și copii. În același timp, rămân multe bariere și provocări *de facto* în ceea ce privește incluziunea. Datele disponibile demonstrează că, până în prezent, majoritatea copiilor refugiați nu au fost înscriși în școlile din țările gazdă. Ratele reduse de înmatriculare se datorează unui ansamblu de factori, inclusiv capacității limitate a școlilor, precum și reticenței familiilor de a-și înscrie copiii. De asemenea, pentru multe familii de refugiați este dificil sau imposibil să aibă acces la învățământul

¹⁴UNHCR, [Vieți în așteptare: intențiile și perspectivele refugiaților din Ucraina #2](#), septembrie 2022.

preșcolar și îngrijirea de zi, ceea ce, la rândul său, limitează oportunitățile de muncă pentru îngrijitori, în special pentru femei (care reprezintă majoritatea refugiaților adulți). În conformitate cu Pactul mondial privind refugiații, o incluziune semnificativă necesită acțiuni continue de advocacy și de sensibilizare pentru a accesa eficient drepturile, serviciile și oportunitățile socio-economice, o monitorizare sporită și rezolvarea problemelor legate de exercitarea acestor drepturi, inclusiv prin dezvoltarea unor parteneriate între mai multe părți interesate. *Populația țintă: Refugiați*

OS3: Asigurarea în continuare a accesului refugiaților cu necesități specifice la sprijin și asistență specifică, în același timp fiind implicați și consolidând mecanismele de protecție la nivel comunitar.

Se presupune că mulți refugiați vor deveni din ce în ce mai independenți de-a lungul timpului, pe măsură ce vor reuși să găsească cazare, să muncească, să aibă acces la servicii și să construiască legături cu comunitățile de refugiați și comunitățile gazdă, precum și cu diaspora ucraineană. Totuși, alți refugiați pot deveni din ce în ce mai vulnerabili, deoarece sprijinul umanitar este redus, iar ei nu pot să apeleze la economii, să găsească un post de muncă sau să acceseze protecție și servicii sociale. În acest context, va fi esențial să se identifice persoanele cu necesități specifice și să se ofere asistență specifică, inclusiv prin intermediul programelor de asistență în numerar, pentru a evita expunerea la riscuri grave de protecție și întoarcerea înainte de termen. Persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități, precum și gospodăriile separate conduse de femei, care constituie majoritatea populației de refugiați, vor fi sprijinite, având în vedere riscurile și obstacolele sporite cu care se confruntă. Având în vedere caracterul „invizibil” al populațiilor de refugiați din zonele urbane, în afara centrelor de cazare pentru refugiați, acest sprijin se bazează pe o sensibilizare eficientă a comunității și pe cooperarea cu liderii refugiaților, cu organizațiile conduse de refugiați și cu rețelele comunitare, precum și pe o comunicare bilaterală eficientă cu comunitățile pentru a identifica și presta servicii în astfel de medii. Va fi esențial să se consolideze aceste structuri comunitare pentru a se asigura că sprijinul ajunge la acei refugiați care au cea mai mare nevoie de el. De asemenea, poate fi necesar un sprijin specific pentru a completa sau a îmbunătăți serviciile guvernamentale destinate persoanelor cu necesități specifice, inclusiv în ceea ce privește prevenirea și combaterea VBG și a traficului de persoane, incluziunea persoanelor cu dizabilități, incluziunea persoanelor cu orientări sexuale și identități de gen diferite, protecția copiilor, precum și în ceea ce privește prestarea SMAPS specializate la nivel comunitar. *Populația țintă: Refugiați cu necesități specifice*

OS4: Promovarea coeziunii sociale în rândul comunităților de refugiați și a comunităților gazdă prin intervenții specifice.

Răspunsul la fluxul de refugiați din Ucraina continuă să fie caracterizat de solidaritate, generozitate și un spirit puternic de primire. Cu toate acestea, deschiderea societăților care găzduiesc refugiați nu poate fi considerată ca fiind de la sine înțeleasă, în special atunci când strămutarea se prelungește, iar resursele voluntarilor, ale societății civile locale și ale comunităților gazdă devin tot mai limitate. Pentru a sprijini un mediu primitor, va fi important să se aplice măsuri concrete care să consolideze coeziunea socială și coexistența pașnică între refugiați și comunitățile lor gazdă. Sprijinirea capacității comunităților de a oferi servicii și asistență refugiaților va contribui la evitarea

suprasolicitării resurselor și la menținerea unei culturi puternice a cauzei comune care se regăsește în țările gazdă. În plus, sosirea refugiaților a exercitat o presiune semnificativă asupra sistemelor naționale și locale de prestare a serviciilor, în special în zonele urbane. În unele cazuri, sistemele de servicii sociale funcționau deja la capacitate maximă sau erau suprasolicitate înainte de situația refugiaților. În acest context, este esențial să se consolideze capacitățile și să se extindă acoperirea sistemelor naționale și locale, pentru a permite o incluziune eficientă și semnificativă a refugiaților. Printre exemplele de astfel de intervenții se pot număra construirea de săli de clasă suplimentare, extinderea centrelor comunitare sau extinderea cabinetelor medicale, printre alte intervenții, cu condiția ca partenerii vor justifica că acest lucru va aduce beneficii egale pentru refugiați. Acest lucru este, de asemenea esențial pentru promovarea solidarității și coeziunii sociale între comunitățile gazdă și cele de refugiați. *Populația țintă: Comunități de refugiați și comunități gazdă (nivel comunitar)*

Acțiuni de răspuns la nivel sectorial

PROTECȚIE

Partenerii din domeniul protecției vor efectua acțiuni de monitorizare a protecției pentru a realiza o analiză bazată pe dovezi a situației privind protecția refugiaților din Ucraina și pentru a evalua capacitatea acestora de a avea acces la teritoriu, azil, drepturi și servicii în țările gazdă. În vederea abordării necesităților identificate în sectorul protecției, partenerii vor oferi asistență juridică, consiliere și informații refugiaților din Ucraina cu privire la accesul la statutul juridic, documentele de stare civilă și alte drepturi în caz de strămutare, în coordonare cu autoritățile naționale. Pe lângă aceasta, partenerii vor promova RPA, abordările comunitare și sensibile la VGD în rândul omologilor din guverne, municipalități, în rândul prestatorilor de servicii și al altor părți interesate implicate în acțiunile de răspuns, inclusiv prin implicarea în activități comune, prin oferirea sprijinului tehnic și prin consolidarea capacităților, atunci când este necesar. Un element-cheie al răspunsului va fi intensificarea acțiunilor de informare și a parteneriatelor cu comunitățile de refugiați, inclusiv cu organizațiile conduse de refugiați. Partenerii vor consolida capacitățile tuturor actorilor de a identifica și de a sprijini persoanele cu necesități specifice prin desfășurarea instruirilor, oferirea de expertiză tehnică și consultanță pentru guvernele naționale și locale, agențiile ONU, ONG-urile, societatea civilă, precum și prin acțiuni de sensibilizare a comunității și de implicare a organizațiilor persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor LGBTIQ+. De asemenea, partenerii vor cartografia obstacolele practice, administrative și juridice ale refugiaților în accesarea drepturilor și serviciilor de bază, analizând riscurile de protecție care apar, acordând o atenție deosebită experiențelor și riscurilor cu care se confruntă persoanele cu necesități specifice de diferite vârste, sexe și alte caracteristici, inclusiv minoritățile. Partenerii vor colabora cu autoritățile naționale și cu alte părți interesate, utilizând rezultatele acestei cartografieri pentru a informa, a influența și a desfășura acțiuni de advocacy pe lângă principalii interlocutori pentru a păstra spațiul de azil, a aborda barierele, a facilita incluziunea și a îmbunătăți rezultatele de protecție a refugiaților.

Centre de informare și sprijin „Punctul Albastru”

Punctele Albastre sunt ghișee unice și spații sigure care oferă copiilor, familiilor și persoanelor cu nevoi specifice un loc de odihnă unde pot accesa servicii esențiale. Aproape 40 de Puncte Albastre au fost înființate de UNHCR și UNICEF în Bulgaria, Ungaria, Italia, Republica Moldova, Polonia, România, Slovacia și Slovenia în locurile strategice unde se află refugiați din Ucraina. Recent, au fost lansate [Puncte albastre digitale](#) în Ungaria, Italia, Republica Moldova, Polonia, România, cu site-uri care oferă informații localizate și actualizate despre serviciile disponibile refugiaților în fiecare țară, o cartografiere a Punctelor albastre existente, inclusiv informații despre modalitățile legale de ședere, de muncă, mijloace de trai, cazare, educație, îngrijire a copiilor, îngrijire medicală, sprijin pentru persoanele cu dizabilități, asistență socială, servicii de protecție și alte servicii.

Sub-Sector: Protecția copilului

Proporția totală de copii în rândul populației de refugiați este de aproximativ 40%, iar în țările învecinate cu Ucraina se indică o proporție mai mare decât în alte țări europene. Mulți copii au fost separați de un părinte sau de ambii părinți. Unii copii separați continuă să locuiască cu adulți, drept tutori de facto, cu care nu au legături directe. Mulți au nevoie în continuare de servicii specializate de protecție a copiilor, de sprijin psihosocial și de monitorizare a condițiilor de îngrijire.

Numărul relativ mare de copii din instituțiile din Ucraina continuă să necesite o monitorizare specifică din partea partenerilor din domeniul protecției copilului, în ceea ce privește condițiile de îngrijire și cazare, precum și alte nevoi, în conformitate cu interesul superior. O prioritate rămâne consolidarea capacității sistemelor naționale de protecție a copiilor din țările gazdă și căutarea unor modalități de a completa intervenția națională de protecție a copiilor. Nevoile copiilor aflați în situații de risc, în special ale celor cu dizabilități și cu nevoi specifice de protecție, vor fi abordate prin proceduri de comunicare corespunzătoare și facilitarea accesului la servicii specializate, precum și prin consolidarea capacității instituțiilor și actorilor relevanți.

În continuare, se va acorda prioritate incluziunii copiilor refugiați în sistemele naționale de protecție a copilului, inclusiv în ceea ce privește procedurile privind interesul superior al copilului asumate pe deplin de sistemele naționale de protecție a copilului, și modalităților de îngrijire alternativă. Este mai urgent și mai important să se sprijine sistemele de protecție a copilului atunci când presupune călătoria copiilor și posibila întoarcere a acestora în Ucraina, precum și eforturile de identificare și reunificare a familiilor. Partenerii vor continua să sprijine identificarea și referirea copiilor aflați în situații de risc către servicii și sprijin corespunzător, precum și managementul cazurilor.

Acțiunile de advocacy și intervențiile umanitare vor continua să fie coordonate prin intermediul mecanismelor de coordonare a protecției copilului la nivel național, precum și prin intermediul subgrupului de lucru regional pentru protecția copilului, iar Agenda de acțiune comună a UNHCR-

UNICEF pentru copiii strămutați din Ucraina va continua să servească drept cadru general pentru acțiunile de răspuns privind protecția copilului.

Sub-sector: Violența în bază de gen (VBG)

Pentru a contribui la asigurarea unui răspuns coordonat, coerent și eficient, cât și pentru a reduce riscurile posibile, partenerii din domeniul GBV, prin intermediul subgrupului de lucru regional în domeniul GBV, își propun să identifice principalele lacune și necesități, care vor servi drept bază pentru aprobarea deciziilor strategice și de advocacy de nivel înalt, precum și pentru formularea priorităților pentru un sprijin coordonat. Printre acestea se numără identificarea lacunelor de advocacy, cât și elaborarea mesajelor și instrumentelor de advocacy corespunzătoare pentru a implica părțile interesate cheie relevante. Subgrupul de lucru se va asigura, de asemenea, că aspectele legate de VBG sunt integrate într-o intervenție regională extinsă prin oferirea de orientări și consiliere Grupului de lucru regional pentru protecție și a subgrupurilor de lucru la nivel național cu privire la direcțiile de acțiune legate de prevenirea VBG, advocacy, atenuarea riscurilor și strategiile de răspuns.

La moment, în ceea ce privește răspunsul, s-a identificat că unul dintre domeniile prioritare în toate țările privind PRR este consolidarea accesului la servicii de calitate în domeniul VBG.¹⁵ Prin urmare, intervenția regională va avea ca scop sprijinirea țărilor în vederea consolidării mecanismelor lor de referire în ceea ce privește serviciile specializate în domeniul VBG, atât la nivel intern, cât și la nivel transfrontalier, prin orientări tehnice, coordonare și dezvoltare de instrumente, dacă este necesar. De asemenea, actorii regionali vor urmări să sprijine consolidarea capacității prestatorilor de servicii în ceea ce privește VBG și aplicarea unei abordări centrate pe supraviețuitor prin coordonarea cu sectoarele relevante, identificarea resurselor și prestarea de materiale de formare, dacă este necesar. În cele din urmă, în ceea ce privește acțiunile de advocacy, grupul regional, în coordonare cu autoritățile din domeniul protecției, sănătății și altele, vor desfășura acțiuni de advocacy pentru a elimina barierele juridice și administrative în accesarea serviciilor de răspuns care salvează vieți, inclusiv, dar fără a se limita la gestionarea clinică a violului și la întreruperi de sarcină în condiții de siguranță, în limitele legii.

În ceea ce privește prevenirea și atenuarea, lacunele identificate se axează pe accesul la servicii de bază, ceea ce sporește vulnerabilitatea femeilor și fetelor la trafic de persoane și exploatare, precum și accesul la informații privind VBG și la servicii specializate în domeniu. Pentru a aborda riscurile și vulnerabilitățile, actorii regionali din cadrul PRR vor sprijini promovarea și coordonarea resurselor în jurul unor intervenții corespunzătoare de atenuare și prevenire, inclusiv a oportunităților de câștig pentru cei care se află în situații de risc sporit, iar pentru a aborda deficitul de informații, actorii din cadrul PRR vor sprijini coordonarea și armonizarea mesajelor care vor fi utilizate într-o campanie amplă de sensibilizare cu privire la VBG. Se vor implementa instrumente de advocacy și de evaluare care vizează adăposturile de cazare colectivă pentru a atenua riscurile de VBG și pentru a sprijini implementarea standardelor internaționale privind locuințele colective

¹⁵ RGTF, „Scoatem la iveală ceea ce este invizibil” (2022), a se vedea la https://eca.unwomen.org/sites/default/files/2022-10/RGTF_MakingTheInvisibleVisible_ENG_0.pdf

sigure în aceste adăposturi. Un grup operativ regional specific va activa pentru a coordona și a sprijini actorii naționali în consolidarea intervenției în domeniul sănătății pentru supraviețuitoare, prin intermediul unei coordonări îmbunătățite în cadrul sectorului de sănătate și cel al VBG, cu o strategie interinstituțională comună în sprijinul unei abordări centrate pe supraviețuitor.

În cele din urmă, partenerii regionali, în colaborare cu sectoarele și părțile interesate relevante, vor căuta să consolideze și să sprijine parteneriatele și finanțarea organizațiilor conduse de femei și de refugiați care lucrează în domeniul abilitării, al atenuării riscurilor și al răspunsului la VBG, precum și alte activități care urmăresc să combată normele de gen dăunătoare, în special în ceea ce privește discriminarea față de femeile și fetele refugiate și față de persoanele cu orientare sexuală și identitate de gen, expresie de gen și caracteristici sexuale diferite.

EDUCAȚIE

Pentru a limita timpul petrecut în afara școlii și pentru a preveni pierderile de învățare pe termen lung, partenerii regionali din cadrul PRR vor continua să colaboreze cu statele pentru a elabora programe de advocacy și de sprijin ca să asigure că copiii refugiați din Ucraina sunt înmatriculați în sistemele școlare naționale și au acces la învățământul preșcolar și terțiar. Pe parcursul anului școlar 2022-2023 și ulterior, se va oferi sprijin și îndrumare părților interesate relevante pentru a aborda problemele de capacitate din școli, inclusiv extinderea spațiilor de învățare și a infrastructurii școlare, rezolvarea problemei lipsei de cadre didactice și a lacunelor în prestarea de servicii esențiale de învățare a limbilor străine și de servicii pedagogice și SMAPS oferite prin intermediul școlilor. Partenerii din cadrul PRR vor continua să desfășoare acțiuni de advocacy pentru eliminarea barierelor administrative și practice din calea accesului la educație.

Pe lângă incluziunea în sistemele școlare naționale, partenerii regionali din cadrul PRR vor sprijini, dacă este cazul, inițiativele menite să asigure continuitatea învățării și să mențină legătura dintre copiii refugiați și țara lor de origine, indiferent de naționalitate sau de statutul juridic, ceea ce poate facilita întoarcerea la studii ori de câte ori circumstanțele permit acest lucru. Partenerii regionali PRR vor depune eforturi pentru a preveni crearea unor sisteme educaționale paralele pentru refugiați, care nu sunt durabile, și vor colabora îndeaproape cu toate părțile interesate pentru a asigura o educație de cea mai bună calitate posibilă pentru copiii refugiați.

SĂNĂTATE ȘI NUTRIȚIE

Partenerii din cadrul PRR, în colaborare cu guvernele naționale, vor sprijini accesul refugiaților la servicii de sănătate și nutriție de calitate, într-un mod echitabil și incluziv, pentru a reduce morbiditatea și mortalitatea. Partenerii vor sprijini sistemele naționale de sănătate și vor consolida capacitățile de intervenție ale sectorului de sănătate, vor sprijini inițiativele de consolidare a capacităților și vor acționa în vederea incluziunii lucrătorilor medicali ucraineni pe piața forței de muncă. Conform evaluărilor recente în domeniul sănătății, s-a confirmat faptul că lipsa de cunoștințe cu privire la modul de accesare a asistenței medicale continuă să reprezinte un obstacol important în toate țările. Comunicarea cu comunitățile

În vederea creșterii gradului de conștientizare și de cunoaștere a serviciilor de sănătate – inclusiv prin stabilirea unor legături dintre refugiați și sistemul național de sănătate prin mijloace multiple în centrele de primire, de tranzit și în alte centre de servicii, precum și în Punctele albastre – va rămâne esențială pentru a promova accesul efectiv la îngrijire. În plus, se vor implementa acțiuni de sensibilizare în domeniul sănătății și schimburi de informații cu privire la prevenirea bolilor transmisibile și netransmisibile, inclusiv COVID-19, și accesul la vaccinare.

Partenerii vor consolida continuitatea îngrijirilor, în special pentru pacienții cu boli netransmisibile și boli transmisibile, cum ar fi tuberculoza și HIV, și îi vor include în programele naționale. În plus, se va promova prestarea de SMAPS cuprinzătoare, inclusiv accesul la SMAPS specifică și la servicii clinice specializate, și vor fi consolidate în cadrul acțiunilor de răspuns realizate de guvernele naționale și organizațiile partenere din cadrul PRR. Printre prioritățile-cheie se va număra sănătatea sexuală și reproductivă, inclusiv accesul la servicii clinice de calitate pentru supraviețuitoarele VBG. Se va oferi sprijin specific pentru a aborda necesitățile specifice ale altor grupuri, inclusiv ale persoanelor cu dizabilități și ale persoanelor în vârstă. Partenerii vor monitoriza accesul refugiaților la serviciile de asistență medicală și utilizarea acestora, inclusiv vor consolida supravegherea bolilor, precum și colaborarea transfrontalieră. Ei vor sprijini pregătirile și intervențiile corespunzătoare pentru situațiile de urgență actuale și noi în toate țările.

MIJLOACE DE EXISTENȚĂ ȘI INCLUZIUNEA SOCIO-ECONOMICĂ

Autonomia familiilor de refugiați depinde de capacitatea lor de a găsi un loc de muncă decent. Printre domeniile prioritare se numără facilitarea accesului la locuri de muncă și la oportunități de a-și câștiga existența, simplificarea procesului de recunoaștere a competențelor și calificărilor, accesul la cursuri de limbă intensive și specifice, serviciile financiare și de dezvoltare a afacerilor, servicii de îngrijire a copiilor sigure și la prețuri accesibile, promovarea accesului la locuințe stabile și la prețuri accesibile și incluziunea eficientă în sistemele de protecție socială.

Vor fi adaptate mecanismele de coordonare stabilite ca parte a răspunsului de urgență pentru a sprijini incluziunea pe termen mai lung. În conformitate cu o abordare la nivelul întregii societăți în ceea ce privește incluziunea socio-economică, partenerii vor colabora cu autoritățile guvernamentale la nivel național și subnațional, cu prestatorii de servicii la nivel local, cu organizațiile societății civile, inclusiv cu organizațiile conduse de refugiați, cu instituțiile de învățământ și cu sectorul privat.

Partenerii din cadrul PRR vor continua să cartografieze și să monitorizeze obstacolele juridice, administrative și de facto în ceea ce privește schemele și serviciile de protecție socială, să desfășoare acțiuni de advocacy pentru o incluziune eficientă și să sprijine accesul eficient al refugiaților, în timp ce vor spori colectarea de date privind profilurile socio-economice și oportunitățile de piață pentru a fundamenta planificarea bazată pe dovezi privind mijloacele de existență, incluziunea socială și economică, luând în considerare aspectele legate de vârstă, gen și diversitate.

Va fi esențial să se acorde un sprijin continuu orașelor și comunităților gazdă care au potențialul de a găzdui și de a oferi oportunități refugiaților, într-un mod în care să se țină cont de nevoile, competențele, interesele și planurile lor specifice pe termen lung. Având în vedere accesul deseori limitat al administrațiilor locale la sursele de venituri proprii, este posibil să se sprijine stabilirea unor alianțe mai directe și a unor canale de coordonare cu sectorul privat.

Este probabil ca, în timp, capacitățile comunităților gazdă să devină din ce în ce mai suprasolicitate, agravate de prețurile inflaționiste, de creșterea costurilor pentru locuințe și energie, precum și de agravarea inegalităților economice, ceea ce poate spori tensiunile locale în rândul categoriilor de populație dezavantajate din punct de vedere socioeconomic, într-o măsură variabilă de la o țară la alta. Următorul pas important este sprijinirea guvernelor la nivel național și municipal pentru a identifica și implementa o serie de soluții de cazare pe termen lung, combinată cu extinderea parteneriatelor din sectorul public și privat care pilotează modele de locuințe la prețuri accesibile pentru refugiați.

NECESITĂȚI DE BAZĂ

În primul an de răspuns, actorii umanitari au sprijinit necesitățile de bază în mare parte printr-o combinație de asistență în natură și asistență multifuncțională în numerar (AMFN). AMFN a fost oferită la scară largă de către mai mulți actori, ceea ce i-a ajutat pe refugiați să își acopere necesitățile de bază timp de mai multe luni, în sprijinul acțiunilor de răspuns la nivel național, care nu au fost capabile să integreze imediat refugiații în sistemele naționale din cauza numărului mare de refugiați intrați în țară. Odată cu acordarea statutului de protecție temporară refugiaților din Ucraina în statele membre ale UE, majoritatea țărilor gazdă sunt acum dotate cu prevederi legale pentru incluziunea refugiaților în plasele naționale de siguranță socială (PSS-uri), care sunt, în general, dezvoltate și bine diversificate. Cu toate acestea, numărul mare de refugiați va continua să pună o presiune semnificativă chiar și asupra celor mai avansate și mai bine dotate sisteme naționale de protecție socială.

În anul 2023 și odată cu consolidarea intervenției umanitare, asistența pentru necesitățile de bază va fi diferită în țările UE și în cele din afara UE. În țările UE, o mare parte din asistența pentru necesitățile de bază prin intermediul AMFN va fi acordată de statele membre prin intermediul sistemelor naționale de protecție socială. Actorii umanitari tot mai mult vor pune accent pe asistența în numerar în sprijinul unor vulnerabilități specifice în sectoarele din cadrul PRR, cum ar fi sănătatea și educația, completând sistemele naționale. În Republica Moldova, actorii umanitari vor continua asistența AMFN la scară largă, în timp ce, împreună actorii bilaterali, vor coordona, în mod activ, consolidarea plaselor naționale de siguranță socială, care răspund la șocuri și, de asemenea, vor introduce treptat asistența în numerar la nivel sectorial.

De asemenea, actorii din domeniul asistenței umanitare în numerar vor consolida mecanismele de coordonare a asistenței financiare la nivelul întregii intervenții. În conformitate cu angajamentele asumate în cadrul „Înțelegerii mari” și de către „Grupul parlamentar privind coordonarea asistenței în numerar”, grupurile de lucru privind asistența în numerar (GLAN) vor urmări includerea sistematică a actorilor naționali. De asemenea, Grupurile GLAN vor sprijini și vor oferi

instrumentele necesare pentru eliminarea sistematică a duplicatelor privind asistența în numerar între actorii umanitari, precum și asistența oferită în cadrul PSS-urilor naționale.

Va continua și oferirea de sprijin în natură cu un accent deosebit pe articolele de primă necesitate și pe articolele de iarnă, inclusiv îmbrăcăminte, păături și saci de dormit, printre altele. Partenerii vor continua, de asemenea, să sprijine guvernele în acordarea de asistență alimentară în natură în locuri-cheie, cum ar fi zonele de tranzit și de primire la frontieră, precum și centrele de cazare colectivă. De asemenea vor fi abordate necesitățile refugiaților în materie WASH în aceste locuri, prin distribuirea de truse de igienă și sprijin pentru a asigura accesul sigur și disponibilitatea serviciilor WASH.

În aceeași ordine de idei, partenerii din cadrul PRR vor efectua intervenții în sprijinul autorităților locale pentru a îmbunătăți centrele de urgență și alte instituții colective, pentru a îmbunătăți condițiile și capacitatea de cazare, în special în lunile de iarnă, în același timp fiind implicați în identificarea de soluții pentru creșterea necesităților de cazare pe termen lung. Partenerii vor oferi și sprijin pentru necesitățile de transport ale refugiaților, de exemplu, de la punctele de frontieră la zonele de primire sau la centrele de transport pentru deplasarea ulterioară.

LOGISTICĂ, TELECOMUNICAȚII ȘI ASISTENȚĂ OPERAȚIONALĂ

Activitățile de logistică, telecomunicații și sprijin operațional urmăresc să asigure pregătirea corespunzătoare și capacitatea de intervenție a partenerilor pentru a răspunde nevoilor refugiaților din Ucraina. Partenerii din cadrul PRR vor continua să ofere, în timp util, articole de primă necesitate umanitară cu ajutorul prestării coordonate a serviciilor și acordând prioritate necesităților în bază de dovezi. Au fost înființate centre logistice regionale și specifice fiecărei țări, care vor continua să sprijine stocarea și distribuirea ulterioară a articolelor de primă necesitate. Se va consolida capacitatea lanțului de aprovizionare de a evalua coridoarele și rutele de aprovizionare, de a analiza tendințele, de a achiziționa bunuri și servicii și de a optimiza și asigura livrarea la timp a stocurilor prestabilite. În acest scop, coordonarea și stabilirea unor cadre și procese comune de aprovizionare va reprezenta o prioritate, pentru a sprijini operațiunile umanitare în toate țările din cadrul PRR. În Republica Moldova, partenerii din cadrul PRR vor continua să utilizeze spațiul comun de depozitare și să presteze servicii de transport; de asemenea, va funcționa un sector de telecomunicații de urgență pentru refugiați, axat pe eficientizarea IT și a comunicațiilor pentru a consolida coordonarea multisectorială.

Priorități intersectoriale ale răspunsului regional

Vârstă, gen și diversitate (VGD)

Pentru a asigura un răspuns eficient și favorabil incluziunii pentru refugiați, în planul PRR se menționează prioritatea acordată de parteneri pe vârstă, gen și diversitate, inclusiv pe incluziunea persoanelor cu dizabilități (denumită în continuare abordarea (VGD). Prin această abordare VGD, partenerii încearcă să se asigure că toate persoanele vizate participă pe deplin la deciziile care le privesc și că se bucură de drepturile lor pe picior de egalitate cu ceilalți. Abordarea VGD poate fi realizată prin utilizarea unor metodologii participative pentru a încorpora capacitățile și prioritățile femeilor, bărbaților, fetelor și băieților din diferite medii în programele de protecție, asistență și soluții. De asemenea, aceasta cuprinde colectarea și analiza datelor distribuite în funcție de vârstă, sex și diversitate, atunci când este posibil și corespunzător din punct de vedere contextual, pentru a fundamenta elaborarea, monitorizarea și raportarea programelor.

Grupul operativ regional pentru egalitatea de gen, înființat în anul 2022, co-prezidat de UN Women și CARE International, va continua să ofere sprijin tehnic, lucrând îndeaproape cu partenerii și sectoarele pentru a promova integrarea corespunzătoare a egalității de gen și a abilitării femeilor și fetelor în cadrul intervenției pentru refugiați din anul 2023.

În plus, se vor depune eforturi pentru a spori participarea semnificativă și conducerea organizațiilor naționale și locale ale societății civile, cu accent pe organizațiile conduse de femei, organizațiile pentru drepturile femeilor și grupurile pentru drepturile minorităților, prin intermediul unei finanțări flexibile, al consolidării capacităților și al facilitării accesului la structurile de coordonare umanitară.

Partenerii, în cooperare cu autoritățile locale și comunitățile gazdă, vor desfășura acțiuni de advocacy și vor implementa acțiuni de coordonare, programare și finanțare specifice și sensibile la dimensiunea de gen în cadrul acțiunilor de răspuns, în special pentru acele grupuri care se confruntă cu provocări, amenințări și obstacole complexe, cât și cele care se confruntă adesea cu discriminarea, abuzul și violența, inclusiv tinerii, persoanele cu dizabilități și femeile, precum și persoanele LGBTIQ+.

Integrarea dimensiunii de gen

Partenerii vor asigura integrarea măsurilor privind egalitatea de gen, precum și a dimensiunilor legate de vârstă și de diversitate, în cadrul răspunsului intersectorial pentru refugiați, asigurând faptul că femeile, fetele, băieții și bărbații – în special cei mai expuși riscului sporit de excludere și cei mai marginalizați – au acces echitabil la ajutor, servicii și informații și beneficiază de acestea.

De asemenea, se va promova integrarea dimensiunii de gen prin facilitarea participării și conducerii organizațiilor de femei în cadrul structurilor și proceselor de coordonare și de luare a deciziilor.

Responsabilitate față de persoanele afectate (RPA)

Activitățile menite să asigure responsabilitatea față de persoanele afectate și incluziunea acestora vor continua să fie prioritare și vor fi grupate în jurul acestor piloni: a) participare și incluziune, în conformitate cu principiile privind vârsta, genul și diversitatea pentru o consultare semnificativă; b) comunicare și transparență, inclusiv accesul la informații; c) reacții și răspuns; și d) învățare și adaptare.

Comunicarea și consultarea eficientă în ambele sensuri cu comunitățile vor fi realizate prin implicarea continuă a femeilor, bărbaților, fetelor și băieților refugiați din diferite medii la toate etapele de implementare a PRR prin utilizarea metodologiilor participative. Reacțiile primite de la persoanele vizate vor fi utilizate pentru ajustarea acțiunilor de răspuns, în cazul în care va fi necesar, prin utilizarea unui management comun al plângerilor, ușor de utilizat și de accesat. Refugiații vor continua să acceseze informații relevante, oportune și actualizate prin intermediul unei comunicări în ambele sensuri și a unor mecanisme de reacție, cum ar [Paginile de AJUTOR](#) ale UNHCR, Punctele albastre digitale, Centrul regional de apeluri și alte inițiative. Rolul voluntarilor refugiați, al organizațiilor comunitare și al organizațiilor conduse de refugiați va fi consolidat în continuare, inclusiv prin dezvoltarea capacităților și prin intermediul granturilor mici.

Protecție împotriva exploatării și abuzului sexual (PEAS)

Exploatarea și abuzul sexual contrazic în mod direct principiile pe care se bazează acțiunea umanitară, cauzează prejudicii persoanelor pe care comunitatea umanitară și de dezvoltare este obligată să le protejeze și compromite credibilitatea tuturor agențiilor de asistență.

De aceea, protecția împotriva exploatării și abuzului sexual (PEAS) reprezintă o prioritate-cheie în cadrul răspunsului. De asemenea, situația de urgență din Ucraina este caracterizată printr-o serie de factori de risc specifici, cum ar fi o incidență excepțional de mare a separării familiilor și a gospodăriilor conduse de femei, precum și o gamă largă de actori implicați în cadrul acțiunilor de răspuns, dintre care unii au o experiență limitată în domeniul PEAS. Acești factori de risc se pot agrava și mai mult de creșterea vulnerabilităților socio-economice, de dificultățile în găsirea unor locuințe corespunzătoare și de o eventuală oboseală în rândul țărilor și comunităților gazdă, pe măsură ce situația de urgență intră în al doilea an.

PEAS reprezintă o componentă indispensabilă și interinstituțională din cadrul PRR și este integrată în toată intervenția pentru refugiații din Ucraina. În plus, sunt necesare eforturi colective specializate și proactive pentru a atenua și a preveni riscurile, cum ar fi evaluările comune ale riscurilor privind PEAS, evaluările capacității partenerilor, consolidarea capacităților și formarea profesională, precum și acțiuni comunitare de informare și de sensibilizare a comunității de refugiați.

Rețelele specializate în domeniul PEAS coordonează acest lucru la nivel național în toate țările învecinate, co-prezidate de UNHCR și de ONG-urile partenere, Fundația Dajemy Dzieciom, Plan International și VOICE. De asemenea, a fost înființată o Rețea regională în domeniul protejării și PEAS, co-prezidată de UNHCR și Save the Children, pentru a sprijini aceste rețele și pentru a asigura consecvența, schimbul și colectarea celor mai bune practici în conformitate cu angajamentele globale în domeniul PEAS.

Sănătate mintală și asistență psihosocială (SMAPS)

Integrarea SMAPS în toate sectoarele, inclusiv în sectorul sănătății, al protecției, al protecției copilului, al violenței față de femei, al educației și al mijloacelor de existență, rămâne esențială pentru intervenția regională. În acest sens, toți partenerii și actorii trebuie să continue să susțină și să acorde prioritate asigurării accesului cuprinzător și a prestării serviciilor SMAPS la toate nivelurile de sprijin. O abordare pe mai multe niveluri include consolidarea sistemelor de sprijin pentru familii și comunități; oferirea de sprijin psihosocial prin intermediul managementului de caz și prestarea de intervenții psihologice la scară largă care pot fi prestate atât de specialiști instruiți și supravegheați, cât și de nespecialiști; precum și accesul la îngrijiri clinice de sănătate mintală pentru persoanele care au nevoie de servicii specializate. Printre acestea se numără utilizarea activităților psihosociale pentru a aborda și a sprijini nevoile tot mai mari de coeziune socială din regiune. Un aspect fundamental al acestor tipuri de sprijin pe mai multe niveluri este integrarea asistenței pentru îngrijitori și supravegherea de sprijin pentru prestatorii de servicii din prima linie, care sunt deseori din Ucraina, pentru a preveni epuizarea și a promova bunăstarea.

În toate țările învecinate au fost înființate grupuri de lucru active în domeniul SMAPS, care vor continua să coordoneze și să ghideze intervenția națională pentru SMAPS din punct de vedere tehnic. Partenerii grupurilor de lucru naționale tehnice în domeniul SMAPS vor consolida în mod activ capacitatea și coordonarea în rândul tuturor actorilor, inclusiv în rândul guvernelor naționale, al agențiilor ONU, al ONG-urilor, al societății civile și al organizațiilor comunitare, precum și al organizațiilor persoanelor cu dizabilități, prin intermediul unor instruirii, al unor proceduri de comunicare actualizate și al cartografierii continue a serviciilor. În plus, pentru a consolida intervențiile intersectoriale și învățarea între țările care primesc refugiați, eforturile de coordonare regională vor fi introduse și susținute de punctele focale ale OMS-UNHCR prin intermediul schimburilor de experiență la nivel regional și a subgrupurilor tematice.

Atenuarea riscurilor de VBG

Integrarea atenuării riscurilor legate de violența în bază pe gen (VBG) reprezintă o responsabilitate intersectorială care se încadrează în principiul umanitar internațional

de a „nu face rău”.¹⁶ Acest lucru constă în asigurarea faptului că programele umanitare nu sporesc riscurile de VBG, în mod involuntar, în cadrul elaborării și implementării serviciilor. De asemenea, constă din atenuarea VBG prin intermediul prestării de servicii ca răspuns la necesitățile femeilor și fetelor, în cazul în care lipsa acestor servicii ar spori riscurile. Deși există un program specializat în domeniul VBG pentru a asigura atenuarea, prevenirea și intervenția la VBG, integrarea atenuării riscurilor reprezintă o responsabilitate comună a tuturor sectoarelor și a tuturor actorilor și poate fi eficientă,¹⁷ doar atunci când este asumată și coordonată de fiecare dintre sectoare, cu actorii din domeniul VBG care oferă orientări și expertiză tehnică.

Actorii umanitari pot reduce riscurile în prealabil prin implementarea unor standarde și protocoale minime, prin formarea întregului personal relevant cu privire la principiile directe privind VBG și la riscurile legate de sector, prin consultarea continuă a femeilor și fetelor pe tot parcursul ciclului de desfășurare a programului pentru a evalua orice obstacole în calea accesului, cât și prin asigurarea unui management solid și eficient al plângerilor pentru a contribui la asigurarea responsabilității și a unei intervenții eficiente și oportune la riscurile sporite. Agențiile principale din cadrul sectorului au responsabilități suplimentare pentru a se asigura că se iau măsuri corespunzătoare și că acestea sunt reflectate în cadrul strategiilor și proceselor sectoriale pentru a reduce riscul de VBG și pentru a spori siguranța femeilor și fetelor.

Situația de urgență din Ucraina este unică în ceea ce privește profilul său de gen, având în vedere că populația de refugiați este formată în mare parte din femei și copii, inclusiv din gospodării conduse de femei singure, multe dintre acestea fiind dependente de asistența umanitară sau de prestațiile sociale prestate în cadrul programelor naționale. În regiune, agențiile au luat măsuri pentru a analiza necesitățile, riscurile și provocările prin intermediul raportului de ENMS, al profilului de protecție și al altor evaluări, ale căror rezultate servesc drept bază pentru elaborarea și implementarea programelor. În cadrul sectoarelor s-au utilizat orientările globale disponibile pentru atenuarea riscurilor de VBG, și au fost concepute sau adaptate contextului unele instrumente specifice pentru situația de urgență din Ucraina. Printre acestea se numără o [listă de verificare privind VBG pentru centrele de primire](#), [orientări pentru gazdele private](#), un set de instrumente de audit al siguranței pentru evaluarea riscurilor în diferite medii, inclusiv în adăposturile colective, și cursul scurt de e-learning interinstituțional lansat recent, [Asigurarea unei intervenții inițiale la violența în bază de gen](#), cu privire la gestionarea în siguranță a dezvăluirilor în baza „[Ghidului de buzunar privind VBG](#)”, printre altele. Cu toate acestea, mai sunt încă multe de făcut în această privință, inclusiv în ceea ce privește evaluările specifice, măsurile suplimentare de atenuare a riscurilor de VBG și monitorizarea implementării în toate sectoarele. Actorii din cadrul PRR vor fi sprijiniți în acest proces de către actorii din domeniul VBG la nivel național și regional, cu un accent continuu pe asigurarea faptului că necesitățile persoanelor și grupurilor vulnerabile sunt luate în

¹⁶ Comitetul Permanent Interagenții 2015. Orientări pentru integrarea intervențiilor privind violența în bază de gen în cadrul acțiunii umanitare: Reducerea riscului, promovarea rezilienței și sprijinirea recuperării, („Orientări în domeniul VBG”), a se vedea https://interagencystandingcommittee.org/system/files/2015-iasc-gender-based-violence-guidelines_lo-res.pdf; A se vedea, de asemenea, UNFPA, Standardele minime interinstituționale privind violența în bază de gen în cadrul programelor ce țin de situații de urgență (2019), a se vedea https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/19-200_Minimum_Standards_Report_ENGLISH-Nov.FINAL_.pdf

¹⁷ A se vedea Apelul la acțiune, disponibil la <https://www.calltoactiongbv.com/>; Orientări pentru integrarea intervențiilor privind violența în bază de gen în acțiunile umanitare, disponibile la: <https://gbvguidelines.org/en/>.

considerare pe tot parcursul ciclului de desfășurare a programului și sunt reflectate în măsurile de atenuare a riscurilor.

Persoanele în vârstă și persoanele cu dizabilități

O prioritate pentru toate sectoarele este acordarea unui sprijin specific persoanelor în vârstă și persoanelor cu dizabilități, ceea ce necesită atenție și resurse specifice. În cadrul sectoarelor se va promova accesibilitatea serviciilor, a informațiilor și a locuințelor, valorificând datele și analizele privind VGD, pentru a se asigura faptul că participarea persoanelor în vârstă și a persoanelor cu dizabilități este inclusă în procesele decizionale. Persoanele cu dizabilități au aceleași necesități de bază ca și ceilalți refugiați, însă deseori se confruntă cu obstacole în calea satisfacerii acestor nevoi și, prin urmare, este posibil să aibă nevoie de o atenție specială și de intervenții specifice. Partenerii din cadrul RRP se vor angaja pe baza principiilor cheie ale incluziunii persoanelor cu dizabilități: (i) nediscriminare; (ii) conștientizare; (iii) participare; și (iv) accesibilitate. De asemenea, se va urmări o cooperare strânsă cu organizațiile naționale și locale care lucrează cu persoanele cu dizabilități.

Parteneriat și coordonare

În sprijinul acțiunilor de răspuns conduse de Guvern, UNHCR conduce și coordonează implementarea PRR interinstituțional în conformitate cu Modelul de coordonare pentru refugiați (MCR) într-un mod colaborativ și consultativ cu autoritățile, agențiile de asistență, societatea civilă și cu populațiile afectate, inclusiv femei și organizații conduse de refugiați.

PRR va extinde domeniul de aplicare al parteneriatelor pentru a mobiliza resursele și pentru a spori vizibilitatea necesităților refugiaților din Ucraina, ale resortisanților țărilor terțe care au nevoie de protecție internațională, persoanelor apatride și ale comunităților gazdă. Partenerii și susținătorii PRR se vor strădui să asigure orientarea finanțării către unitățile de intervenție din prima linie în mod oportun și eficient și în conformitate cu principiile finanțării și parteneriatelor de calitate. Pactul mondial privind refugiații, Agenda de dezvoltarea durabilă 2030, campania UNHCR #IBelong pentru eradicarea apatridiei la nivel global până în anul 2024 și principiul de a „nu lăsa pe nimeni în urmă” oferă cadre importante pentru colaborarea cu partenerii.

Parteneri implicați	243
Agenții ONU	13
ONG-uri internaționale	48
ONG-uri naționale	148
FISCR și CR	6
Organizații religioase	20
Instituție academică	1
Organizație regională	1
Organizații conduse de refugiați	6

Notă: Lista include doar organizațiile solicitante în cadrul PRR, multe dintre care colaborează cu partenerii de implementare pentru a realiza acțiunile PRR. A se vedea „Rezumatul bugetului per partener” pentru defalcarea partenerilor pe tip.

La nivel regional, coordonarea PRR este condusă de Biroul Regional UNHCR pentru Europa (BRE). Directorul BRE a fost numit în martie 2022 în calitate de Coordonator regional pentru situația refugiaților Ucraina pentru a conduce implementarea PRR prin coordonarea incluzivă și eficientă a tuturor partenerilor, în conformitate cu obiectivele strategice regionale. A fost creat un Forum Regional de Coordonare a Refugiaților (FCR) interinstituțional și au fost activate grupuri de lucru specializate, rețele și grupuri operative (Grup de lucru pentru protecție, Grup de

lucru pentru incluziune, Subgrupuri de lucru pentru protecția copiilor și VBG, Grupul operativ anti-trafic, Grupul operativ pentru egalitatea de gen, Rețeaua PEAS) pentru a asigura gestionarea eficientă a informațiilor situaționale și acordarea asistenței specifice țării, după cum este necesar. În calitate de agenție ONU mandatată de către Adunarea Generală să conducă acțiunile de răspuns pentru refugiați, UNHCR este entitatea de referință privind datele despre refugiați, ce facilitează și coordonează oferirea datelor și informațiilor necesare pentru a sprijini planificarea intervențiilor în rândul partenerilor PRR.

În cadrul acestui PRR și în baza structurilor de coordonare existente la nivel de țară, au fost înființate, de asemenea, forumuri interinstituționale de coordonare a refugiaților în fiecare dintre țările care găzduiesc refugiații, în sprijinul mecanismelor de coordonare conduse de Guvern. Forumurile de coordonare a refugiaților de la nivel de țară sunt conduse de reprezentanții de țară ai UNHCR și lucrează cu toți partenerii implicați în acțiunile de răspuns, inclusiv cu grupurile de lucru sectoriale relevante. Aceasta va permite partenerilor PRR să sporească la maxim intervenția și să evite dublările și sistemele paralele. De asemenea, va ghida inițiativele comune de advocacy și eforturile de mobilizare a resurselor în sprijinul planurilor de răspuns la nivel de țară. Prin intermediul PRR, UNHCR va asigura în continuare realizarea și consolidarea eficientă a evaluărilor comune, managementului datelor și informațiilor, sistemele de monitorizare și raportare și instrumentele de comunicare și schimb de informații în coordonare cu guvernele și părțile interesate relevante.

Definind necesitățile refugiaților, comunităților gazdă afectate și altor persoane vizate, indicând modul și responsabilii care vor aborda aceste necesități și specificând cerințele financiare ale tuturor partenerilor implicați, PRR servește drept canal eficient de partajare a responsabilităților mai previzibilă și mai echitabilă în scopul micșorării presiunii asupra comunităților gazdă și în scopul încurajării coeziunii sociale – două obiective cheie ale Pactului mondial privind refugiații.

Mai exact, numeroasele acțiuni pozitive întreprinse de guvernele gazdă, în special în domeniile incluziunii și autonomiei refugiaților, sunt exemple de angajamente politice care ar putea fi asumate la viitorul Forum Global pentru Refugiați (FGR) din decembrie 2023 și care ar putea fi corelate cu sprijinul continuu din partea comunității internaționale. Forumurile de coordonare regională și grupurile de lucru la nivel de țară pot fi locuri în care pot fi discutate potențialele angajamente, precum și monitorizată realizarea angajamentelor asumate în timpul FGR 2019.

În plus, PRR conține mai multe exemple de bune practici, implementate în cadrul acțiunilor de răspuns de către guvernele gazdă, cum ar fi activarea rapidă a unei scheme de protecție temporară pentru a facilita accesul prompt la protecție și servicii, integrarea refugiaților în schemele de protecție guvernamentală și accesul prompt la piața muncii, printre altele. Această compilație de bune practici va fi esențială pentru împărtășirea cunoștințelor la următorul FGR, pentru a informa și inspira mai multă solidaritate internațională și a facilita un răspuns cuprinzător la viitoare urgențe privind refugiații în regiune și nu numai.

Coordonarea managementului informațiilor

Ca parte a Modelului de coordonare pentru refugiați, UNHCR a creat Grupuri de lucru pentru managementul informațiilor (GLMI-uri) la nivel regional și în țările PRR pentru a facilita coordonarea interinstituțională privind inițiativele de management al datelor/informațiilor. Prin intermediul acestor structuri de coordonare, UNHCR împărtășește informații legate de situația refugiaților din Ucraina membrilor GLMI și asigură o abordare armonizată a inițiativelor de management al datelor/informațiilor în cadrul comunității umanitare, precum și autorităților guvernamentale și actorilor locali.

În sprijinul mandatelor de coordonare și protecție ale UNHCR, Cadrul de management al datelor privind refugiații (CMDR) a fost implementată în anul 2022 și va continua să fie consolidat în anul 2023 pentru a asigura intervenții consecvente și exacte în ceea ce privește refugiații. Prin intermediul CMDR, împreună cu partenerii UNHCR va asigura date statistice actualizate privind populația de refugiați (atât fluxul, cât și numărul total), profilarea și monitorizarea în scop de protecție și sondajele privind intențiile, monitorizarea siturilor colective, evaluări pe domenii și evaluări ale nevoilor multisectoriale pentru a obține informații necesare acțiunilor de răspuns. De asemenea, UNHCR va întreprinde inițiative de management al datelor/informațiilor în parteneriat, sau sub formă de inițiative interinstituționale pentru a înțelege procesul de integrare socio-economică în țările gazdă. Mai mult, CMDR va facilita coordonarea inițiativelor de management al datelor/informațiilor în rândul actorilor umanitari pentru a evita dublarea și pentru a identifica și completa golurile de informații.

Necesarul financiar pentru acțiuni regionale interinstituționale

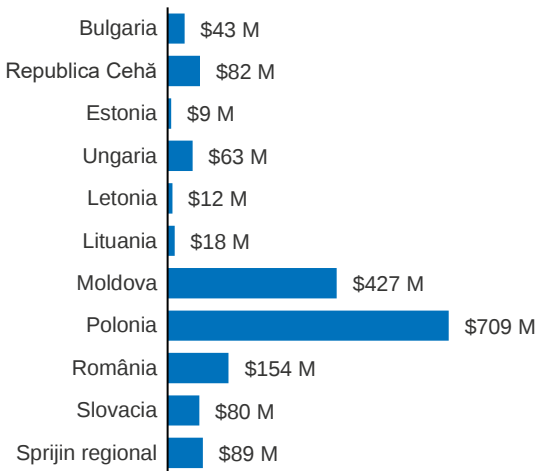

Necesarul financiar
total în USD

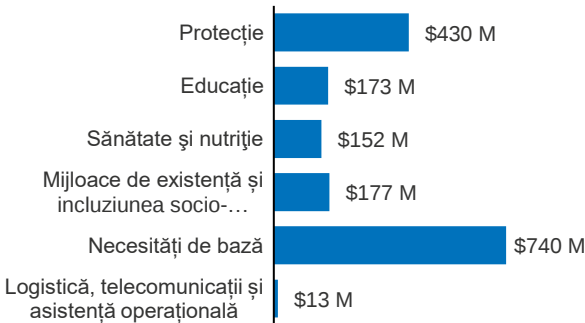
1.685.495.254 USD

Rezumatul bugetului

Pe țări în milioane dolari SUA

Pe sectoare la nivel regional în milioane dolari SUA

	Necesarul total pentru sectorul protecției	429.814.783 USD
	Alte activități de protecție	256.603.244 USD
	VBG	57.604.368 USD
	Protecția copilului	115.607.171 USD

	Necesarul total pentru asistență în numerar*	450.792.321 USD
	Protecție	32.283.836 USD
	Necesități de bază	401.651.006 USD
	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	15.834.479 USD
	Sănătate și nutriție	175.000 USD
	Educație	848.000 USD

* Aceasta este o dezagregare în funcție de sector a necesarului de asistență în numerar, care este inclus în bugetele sectoriale totale de mai sus. Asistența în numerar este urmărită și reflectată ca o modalitate esențială de asistență și protecție în conformitate cu Politica UNHCR privind intervențiile în numerar pentru 2022-2026. Asistența în numerar este folosită în calitate de modalitate transversală în raport cu mai multe sectoare, inclusiv protecție, și este inclusă în buget în mod corespunzător și în conformitate cu o abordare bazată pe necesitățile de bază. Fiind modalitatea preferată de persoanele pe care le deservim, asistența în numerar va fi utilizată ca mijloc principal pentru a satisface necesitățile de bază imediate și pentru a oferi rezultate importante de protecție.

Pe tipuri de parteneri

Parteneri implicați	243
Agenții ONU	1.011.571.328 USD
ONG-uri internaționale	260.437.958 USD
ONG-uri naționale	238.386.882 USD
FISCR și Crucea Roșie/Semilună Roșie	110.310.569 USD
Organizații religioase	62.614.217 USD
Mediul academic	76.000 USD
Organizații regionale	598.900 USD
Organizații conduse de refugiați	1.499.400 USD

Pe parteneri

Organizația	Tipul organizației	Buget (USD)
A.O. Serviciu pentru Pace	ONG național	125.380 USD
ACTED	ONG internațional	8.541.000 USD
Action Contre la Faim	ONG internațional	4.925.394 USD
ActionAid International	ONG internațional	4.437.500 USD
ADRA Moldova	Organizație religioasă	3.512.000 USD
Aid for Ukraine	ONG național	847.520 USD
Ak-Nordost	ONG național	25.000 USD
Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova	ONG național	20.000 USD
Școala Internațională Americană din Budapesta	Instituție academică	76.000 USD
AO Asociația pentru Combaterea Izolării Informaționale ECOU	ONG național	38.000 USD
AO Centrul de Drept al Avocatilor	ONG național	18.000 USD
AO Centrul de Reabilitare Medico-Sociala pentru Persoane cu Vedere Slaba „LOWVISION”	ONG național	35.000 USD
AO Societatea Invalizilor din RM	ONG național	1.014.525 USD
AO SOS Autism	ONG național	466.200 USD
Artscape	ONG național	142.828 USD
Ashoka Innowatorzy dla Dobra Publicznego	ONG național	450.000 USD
Asociația Anaid	ONG național	175.000 USD
Asociația Eliberare	ONG național	500.000 USD
Asociația Four Change	ONG național	100.000 USD
Asociația LOGS – Grup de Initiative Sociale	ONG național	1.034.000 USD
Asociația „Project Voiajor”	ONG național	2.225.000 USD
Asociația Tinerilor cu Diabet DIA	ONG național	2.590 USD
ASSOC	ONG național	270.000 USD
Association Energy	ONG național	112.211 USD
Asociația pentru Ajutor și Asistență din Japonia	ONG internațional	1.076.095 USD

Organizația	Tipul organizației	Buget (USD)
Asociația „Centrul MARTA”	ONG național	115.500 USD
Be An Angel	ONG național	640.000 USD
Bibliothèques sans Frontières	ONG internațional	820.000 USD
Centrul Social Metodologic din Budapesta	ONG național	3.268.527 USD
Comitetului Helsinki din Bulgaria	ONG național	166.972 USD
Crucea Roșie din Bulgaria	FISCR și Crucea Roșie	7.000.000 USD
CARE	ONG internațional	23.000.000 USD
Caritas Lithuania	Organizație religioasă	359.327 USD
Caritas Bulgaria	Organizație religioasă	3.949.600 USD
Caritas Polonia	Organizație religioasă	27.766.000 USD
Caritas Slovacia	Organizație religioasă	2.313.483 USD
Fundația Carpatică Slovacia	ONG național	241.700 USD
CASMED	ONG național	19.500 USD
Catholic Relief Services	Organizație religioasă	4.055.112 USD
Centrul pentru Politici Publice PROVIDUS	ONG național	267.908 USD
Centrul pentru Drepturile Reproductive	ONG internațional	710.000 USD
Consiliul Central al Romilor din Polonia	ONG național	1.950.400 USD
Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii	ONG național	301.500 USD
Centrul de Caritate pentru Refugiați	ONG național	1.360.034 USD
Church World Service	Organizație religioasă	2.744.220 USD
CLEAR Global	ONG internațional	2.142.373 USD
Clinica Juridică Bălți	ONG național	356.500 USD
Coaliția Vocea Romilor	ONG național	400.000 USD
Fundația Comenius pentru Dezvoltarea Copiilor (Fundacja Rozwoju Dzieci)	ONG național	9.500.000 USD
Common Ground	ONG național	265.650 USD
Community Organized Relief Effort	ONG internațional	6.550.000 USD
Fundația Cordelia pentru reabilitarea victimelor torturii	ONG național	150.000 USD
Centrul pentru situațiile de criză și consiliere „Skalbes”	ONG național	26.943 USD
Crossborder Civilians	ONG internațional	20.000 USD
OSC „Moms in Action”	ONG național	267.000 USD
Fundația „CultureLab”	ONG național	500.000 USD
Consiliul Danez pentru Refugiați	ONG internațional	12.429.233 USD
Daruso ajută Ucraina	ONG național	330.000 USD
Dévai Fogadó (anterior Mandák Ház)	Organizație religioasă	335.000 USD

Organizația	Tipul organizației	Buget (USD)
Diakonie Katastrophenhilfe	ONG internațional	965.000 USD
Dignita	ONG național	18.500 USD
Grupul de Dezvoltare a Diversității	ONG național	34.650 USD
Doctors of the World-Belgium	ONG internațional	1.500.000 USD
Dorcas	Organizație religioasă	462.000 USD
Early Starters International	ONG internațional	194.200 USD
Eluliin	ONG național	168.418 USD
Equita	ONG național	1.103.200 USD
Friends of Mariupol	ONG național	98.752 USD
Hands for Ukraine	ONG național	173.250 USD
Institute of Baltic Studies	ONG național	72.050 USD
International House Tartu	ONG național	46.876 USD
Johannes Mikhelson Centre	ONG național	165.197 USD
Köömen	ONG național	45.150 USD
Ukrainian Cultural Center	ONG național	5.000 USD
Camera Estoniană a Persoanelor cu Handicap	ONG național	52.140 USD
Banca de Alimente din Estonia	ONG național	962.000 USD
Consiliul Estonian pentru Refugiați	ONG național	1.502.280 USD
Erőforrás Alapítvány United Way Hungary	ONG național	537.881 USD
Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO)	Agenție ONU	4.000.000 USD
Faros Elpidas	ONG internațional	2.410.000 USD
Fondul pentru Prevenirea Criminalității	ONG național	31.074 USD
FONSS	ONG național	5.215.000 USD
Banca de Alimente SOS din Varșovia	ONG național	560.000 USD
Banca de Alimente	ONG național	4.077.990 USD
Fundația „Caritas Latvija”	ONG național	162.703 USD
Fundația pentru Accesul la Drepturi	ONG național	173.340 USD
Fundația Bisericii Greco-Catolice Ucrainene	Organizație condusă de refugiați	150.000 USD
Fundacja ADRA Polska	ONG național	38.525.500 USD
Fundacja Autonomia	ONG național	275.104 USD
Fundacja BloomPro	ONG național	170.000 USD
Fundacja Centrum Praw Kobiet (Centrul de Drept al Femeilor)	ONG național	600.000 USD
Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę (Fundația pentru abilitarea copiilor)	ONG național	1.180.000 USD
Fundacja Dobrej Edukacji	ONG național	25.000 USD
Fundacja DOSTĘPNYŚWIAT	ONG național	420.000 USD
Fundacja Feminoteka	ONG național	450.000 USD
Fundacja HumanDoc	ONG național	1.910.000 USD
Fundacja In Corpore	ONG național	100.000 USD

Organizația	Tipul organizației	Buget (USD)
Fundacja Kocham Dębni	ONG național	282.014 USD
Fundacja Leny Grochowskiej	ONG național	1.450.000 USD
Fundacja Zakręcie	ONG național	50.000 USD
Fundacja Newstory	ONG național	3.808.000 USD
Fundacja OneWorld–OneHeart	ONG național	5.000 USD
Fundacja Profil	ONG național	401.782 USD
Fundacja UN Global Compact Network Poland	ONG național	720.000 USD
Fundacja UNDERSTANDING	ONG național	20.000 USD
Fundacja Uniwersytet Dzieci	ONG național	300.000 USD
Fundacja Zustricz	ONG național	282.000 USD
Fundația „DonBosco”	Organizație religioasă	361.200 USD
Fundația „Romanian Angel Appeal”	ONG național	3.000.000 USD
Good Neighbours Japan	ONG internațional	1.500.000 USD
Gribu palīdzēt bēgļiem/Dorim să ajutăm refugiații	ONG național	99.226 USD
Habitat for Humanity International	ONG internațional	100.000 USD
Habitat for Humanity Polonia	ONG național	6.595.000 USD
Habitat for Humanity România	ONG național	810.000 USD
Centrul de asistență juridică Halina Niec	ONG național	20.000 USD
Handicap International	ONG internațional	1.196.430 USD
Asociația „Hands across Romania”	ONG național	250.000 USD
Fundația HEKS/EPER România	ONG internațional	800.000 USD
HEKS/EPER	Organizație religioasă	1.270.000 USD
HelpAge	ONG internațional	2.205.290 USD
Comisia din Helsinki pentru drepturile omului în Slovacia	ONG național	20.860 USD
Helveta	ONG internațional	4.890.598 USD
HIAS	ONG internațional	11.690.100 USD
Fundația Hope	ONG național	500.000 USD
Hope4	ONG internațional	286.000 USD
Humanosh Slawa I Izek Wolosianski Foundation	ONG național	15.434.000 USD
Hungarian Baptist Aid	Organizație religioasă	1.450.000 USD
Serviciul Caritabil Maghiar al Ordinului de Malta	Organizație religioasă	1.520.000 USD
Asociația ungară EMDR	ONG național	15.000 USD
Părtașia de creștini evanghelici din Ungaria/Oltalom Charity Society	Organizație religioasă	650.000 USD
Comitetul Helsinki din Ungaria	ONG național	224.900 USD
Ajutor Interbisericesc din Ungaria	Organizație religioasă	860.000 USD

Organizația	Tipul organizației	Buget (USD)
Crucea Roșie din Ungaria	FISCR și Crucea Roșie	500.000 USD
Ajutorul Bisericii Reformate Maghiare	Organizație religioasă	4.923.000 USD
HunHelp	Organizație condusă de refugiați	62.000 USD
Federația Internațională a Societăților Naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie (FISCR)	FISCR și Crucea Roșie	13.932.720 USD
Organizația Internațională a Muncii (OIM)	Agentie ONU	1.935.000 USD
IMPACT Initiatives	ONG internațional	1.060.000 USD
Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor de Migrație	Organizație regională	598.900 USD
Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)	Agentie ONU	165.796.087 USD
International Orthodox Christian Charities	ONG internațional	1.650.000 USD
International Rescue Committee	ONG internațional	27.648.500 USD
Internationaler Bund Polska	ONG național	2.008.000 USD
Internews	ONG internațional	2.100.000 USD
INTERSOS	ONG internațional	5.548.060 USD
Jesuit Refugee Service	ONG internațional	33.695 USD
Serviciului Iezuit pentru Refugiați România	ONG național	6.950.000 USD
Kalejdoskop Kultur	ONG național	300.000 USD
Katalyst Education	ONG național	5.500.000 USD
Keystone Moldova	ONG național	1.163.281 USD
Klub Inteligencji Katolickiejw Warszawie	Organizație religioasă	1.150.000 USD
Crucea Roșie din Letonia	FISCR și Crucea Roșie	185.955 USD
Organizația Centrală de Cercetași și Ghidare din Letonia	ONG național	56.700 USD
Liga Slovacă pentru Sănătate Mintală	ONG național	200.000 USD
Fundația Lexis-Vamos	Organizație condusă de refugiați	450.000 USD
Fundația Liszewska-Bowen	ONG național	955.000 USD
LITERA Egyesület	ONG național	37.600 USD
Crucea Roșie din Lituania	FISCR și Crucea Roșie	3.191.893 USD
Lumos Foundation Moldova	ONG național	902.490 USD
Lutheran World Federation	Organizație religioasă	3.561.600 USD
Mareena	ONG național	1.273.000 USD
Medair	ONG internațional	700.000 USD
Médecins du Monde	ONG internațional	2.581.688 USD
Medical Teams International	Organizație religioasă	623.151 USD

Organizația	Tipul organizației	Buget (USD)
Fundația MedSpot	ONG național	40.000 USD
Asociația ungară pentru migranți Menedék	ONG național	539.928 USD
Menekültek Online Segítő Társasága Rețeaua digitală de ajutor pentru refugiați	ONG național	117.500 USD
Mentalnie Równi	ONG național	893.000 USD
Metropolitan Orthodox Christian Charity ELEOS	Organizație religioasă	545.000 USD
Centrul de Integrare pentru Migranți Brașov	ONG național	403.476 USD
Migration Aid	ONG național	2.482.330 USD
Misja Słowiańskaw Europie	ONG național	228.000 USD
Observatorul Multiculturalismului și Migrației	ONG național	20.000 USD
Nasz Wybor (Fundația „Alegerea Noastră”)	ONG național	1.030.000 USD
Fundația „National Youth”	ONG național	5.400.000 USD
NCUM	ONG național	2.520.000 USD
Asociația Next Step Ungaria	ONG național	376.270 USD
NGO Young Folks LV	ONG național	295.016 USD
Norwegian Refugee Council	ONG internațional	26.025.000 USD
Oficiul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului (OHCHR)	Agenție ONU	1.609.854 USD
ONG Asociația profesorilor de limba ucraineană „Promini”	ONG național	30.625 USD
Organizația Umanitară Ordinul de Malta	Organizație religioasă	203.524 USD
OurWay	ONG național	287.000 USD
Oxfam	ONG internațional	2.848.835 USD
PCPM-Polish Center for International Aid	ONG internațional	2.775.628 USD
Peace Winds Japan	ONG internațional	2.404.100 USD
People in Need	ONG internațional	16.954.590 USD
Pituary Foundation	ONG național	81.300 USD
Plan International	ONG internațional	17.905.619 USD
Platforma pentru Egalitate de Gen	ONG național	65.300 USD
Centrul Polonez pentru Ajutor Internațional	ONG național	37.904.591 USD
Acțiunea Umanitară din Polonia	ONG național	8.817.004 USD
Fundația Forumul Migrației Poloneze	ONG național	1.790.000 USD
Crucea Roșie din Polonia (Polski Czerwony Krzyż) și Mișcarea Internațională de Cruce Roșie (FISCR)	FISCR și Crucea Roșie	85.500.001 USD
POLSKI INSTYTUT OTWARTEGO DIALOGU	ONG național	1.256.000 USD
PRO UKRAINA	ONG național	6.750.000 USD
Project HOPE	ONG internațional	2.634.655 USD
Pszi Pont	ONG național	310.000 USD
Asociația obștească „DEMOS”	ONG național	290.340 USD
Fundația Reachout	ONG național	42.193 USD
RET International	ONG internațional	11.550.000 USD

Organizația	Tipul organizației	Buget (USD)
Rețeaua Femeilor pentru Democrație „Women`s Democracy Network”	ONG național	238.600 USD
Roma Coalition	ONG național	500.000 USD
Fundația Romaversitas	ONG național	150.000 USD
Salvați Copiii	ONG național	10.000.000 USD
Asociația Samaritenilor din Letonia	ONG național	1.209.285 USD
Samaritan Slovakia	ONG național	35.500 USD
Salvați Copiii	ONG național	23.235.816 USD
Scouting Slovakia	ONG național	5.000 USD
Centrul de criză Open Doors	ONG național	492.575 USD
Consiliul Umanitar din Slovacia	ONG național	2.573.422 USD
Fundația SOK (Samodzielność od Kuchni)	ONG național	1.835.000 USD
Soleterre	ONG internațional	1.200.000 USD
Solidarités International	ONG internațional	1.698.859 USD
SOS Children's Villages	ONG internațional	35.000 USD
Stowarzyszenie MIASTO WSPÓLNE	ONG național	27.816 USD
Stowarzyszenie MUDITA	ONG național	896.000 USD
TENENET ONG	ONG național	2.976.000 USD
Terre des Hommes CH	ONG internațional	1.640.000 USD
Terre des Hommes	ONG internațional	3.298.749 USD
Liga Drepturilor Omului	ONG național	688.450 USD
Trauma Center	ONG național	40.000 USD
TUTU-Podkarpackie Stowarzyszenie dla Aktywnych Rodzin	ONG național	1.850.000 USD
Fundația pentru Sprijin și Renovare din Ucraina	ONG național	95.807 USD
Ucraineni pentru Ucraineni	Organizație condusă de refugiați	300.600 USD
Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women)	Agentie ONU	5.789.927 USD
Programul Națiunilor Unite privind HIV/SIDA (UNAIDS)	Agentie ONU	200.000 USD
Uniunea Tinerilor Romi „TarnaRom”	ONG național	85.000 USD
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)	Agentie ONU	229.500.000 USD
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)	Agentie ONU	47.886.800 USD
Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)	Agentie ONU	2.850.000 USD
Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR)	Agentie ONU	408.926.156 USD
Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA)	Agentie ONU	26.576.800 USD
UNITY	Organizație condusă de refugiați	295.000 USD
Voice Amplified	ONG internațional	1.838.000 USD
Centrul de Voluntariat Lublin	ONG național	527.750 USD
Suntem Împreună	Organizație condusă de refugiați	241.800 USD

Organizația	Tipul organizației	Buget (USD)
We World	ONG internațional	2.037.131 USD
Programul Națiunilor Unite pentru Alimentație (PAM)	Agenție ONU	34.490.180 USD
Organizația Mondială a Sănătății (OMS)	Agenție ONU	80.510.524 USD
World Vision International	ONG internațional	2.737.215 USD
World Vision Romania Foundation	ONG internațional	7.055.000 USD
Za Dobroto Foundation	ONG național	819.114 USD
Total		1.685.495.254 USD

Bugetul pentru suport tehnic regional pe parteneri¹⁸

Partener / Acronim	Protecție	Studii	Sănătate și nutriție	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	Necesități de bază	Logistică, telecomunicații și asistență operațională	Total USD
Agenții ONU							
Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)	3.320.000		1.450.000	1.000.000	5.670.000	1.700.000	13.140.000
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)				3.894.800		2.000	3.896.800
Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA)	410.000		150.000		100.000		660.000
Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR)	21.673.358			6.855.613	20.726.876		49.255.847
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)	8.837.537	4.524.329	1.601.281	928.322	4.963.465		20.854.934
Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women)	500.000						500.000

¹⁸ Acest buget include suportul tehnic oferit de partenerii la nivel regional pentru a asigura coordonarea și coerența între țările PRR, precum și necesarul pentru Belarus.

Partener / Acronim	Protecție	Studii	Sănătate și nutriție	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	Necesități de bază	Logistică, telecomunicații și asistență operațională	Total USD
Organizația Mondială a Sănătății (OMS)			450.000				450.000
Total	34.740.895	4.524.329	3.651.281	12.678.735	31.460.341	1.702.000	88.757.581

Rezultatele monitorizării regionale

Monitorizarea situației și a acțiunilor de răspuns în domeniul protecției rămâne un element esențial în asigurarea obținerii de rezultate în materie de protecție pentru persoane și întreprinderii măsurilor corective necesare.

Existența unui set de indicatori comuni în toate țările PRR, conveniți cu partenerii, va contribui la asigurarea monitorizării progresului în realizarea obiectivelor strategice în mod consecvent. Acest plan a fost elaborat într-un mod care îi permite să evolueze în pas cu circumstanțele care se schimbă rapid în teritoriu. În scopul monitorizării aspectelor specifice contextului, au fost elaborați indicatori suplimentari la nivel național pentru a măsura rezultatele și produsele specifice. Realizările vor fi monitorizate prin intermediul unui sistem online „Activity Info”, unde partenerii raportează conform unui set de indicatori în cadrele de monitorizare.

Datele privind indicatorii vor fi rezumate în cadrul tablourilor de bord naționale și regionale în mod regulat pentru a sprijini analiza continuă a progresului. De asemenea, grupurile de lucru interinstituționale vor elabora un cadru de monitorizare, care, printre altele, va delimita informațiile necesare pentru a evalua rezultatele planului de răspuns. Și cel mai important – cadrul va permite dezagregarea rezultatelor pe gen, vârstă și dizabilitate, pentru a se asigura că persoanele expuse riscului și grupurile specifice, precum femeile și persoanele cu dizabilități, nu sunt omise în procesul de implementare a acestui plan de răspuns. Pentru a menține responsabilitatea față de populațiile afectate, vor fi create mecanisme de reacție, care vor asigura posibilitatea unei comunicări regulate între populațiile afectate/țintă și partenerii PRR. Astfel, în baza reacțiilor promise nevoile și preocupările persoanelor afectate vor fi utilizate pentru a ghida și ajusta prioritățile acțiunilor de răspuns.

Țintele de mai jos se bazează pe bugetele și capacitățile partenerilor, conform necesităților din teren. Atingerea acestor obiective va fi condiționată de primirea la timp a necesarului de finanțare.

Sectorul	Indicator	Ținta
	Protecție	nr. de persoane care au primit asistență pentru a accesa serviciile de protecție 1.319.000
	Protecția copilului	nr. de copii care au beneficiat de servicii de protecție a copiilor 678.000
	Protecția copilului	nr. de participanți instruiți în domeniul protecției copiilor și drepturilor copiilor 15.500
	VBG	nr. de persoane care au primit asistență prin intermediul acțiunilor de sensibilizare a comunităților și de prevenire în materie de VBG, dezagregate în funcție de vârstă și gen 1.277.000
	VBG	nr. căilor de referire a cazurilor de VBG create și funcționale 45
	Protecție împotriva exploatării și abuzului sexual (PEAS)	nr. de membri ai rețelei PEAS și personalul partener instruit în domeniul atenuării, prevenirii și răspunsului la riscurile de EAS 8.600
	Educație	nr. de copii încadrați în învățământul formal în țările gazdă 1.010.000
	Educație	nr. de copii care participă în programele de învățământ non-formale în țările gazdă 304.000
	Necesități de bază	nr. de persoane care au beneficiat de asistență privind necesitățile esențiale 1.527.000
	Sănătate și nutriție	nr. de consultații de sănătate mintală și sprijin psihosocial 468.000
		nr. de persoane care au primit asistență pentru a accesa serviciile de sănătate 706.000
		nr. de persoane instruite să ofere servicii de sănătate refugiaților și populațiilor gazdă 18.000
	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	nr. de persoane care au primit asistență în materie de mijloace de existență și incluziune socio-economică și în cadrul programelor de dezvoltare 910.000
	Numerar	nr. de persoane care au primit asistență în numerar 916.000

A photograph of a woman and two children in winter clothing. The woman in the foreground is wearing a dark jacket, a cap with a daisy, and a patterned fanny pack. She is holding a young child who is holding a yellow duck. Another child in a red hat is visible behind her. A pet carrier is in the bottom right corner.

CAPITOL DESPRE SITUAȚIA ÎN ȚARĂ

MOLDOVA

> Pe scurt

Răspunsul planificat al Republicii Moldova (ianuarie-decembrie 2023)

200.000

populația de refugiați țintă

120.000

populația gazdă țintă

**427 mil.
USD**

necesarul financiar total în
USD

73

parteneri implicați

MOLDOVA

Partea 1: Situația actuală

Prezentarea generală a situației

Începând cu 24 februarie 2022, peste 680.000 de persoane au fugit în Republica Moldova (în continuare - Moldova) din Ucraina. Din acest număr, aproximativ 102.000 de refugiați (ceea ce reprezintă circa din populația Moldovei) se află la momentul actual în țară și tot mai mulți continuă să sosească în fiecare zi. Profilul populației refugiate în Moldova este constituit în principal de femei (65% din toate categoriile de vârstă), copii (33%, dintre care 51% băieți și 49% fete) și persoane vârstnice (22%, atât femei, cât și bărbați, care locuiesc în principal în centrele urbane).¹⁹ Se estimează că pe parcursul anului 2023, 200.000 de refugiați vor accesa o serie de servicii umanitare și vor solicita acces la oportunități de incluziune socio-economică.

Moldova se confruntă cu o criză de securitate energetică și alimentară accentuată, reducerea creșterii economice, creșterea inflației și capacități și resurse instituționale limitate pentru a răspunde provocărilor. În octombrie 2022, inflația anuală a atins cota de 34,6%. La acest nivel al inflației, se estimează că numărul persoanelor care trăiesc în sărăcie cu mai puțin de 5,5 dolari americani pe zi ca ajunge la 520.000 sau 21% din populație.²⁰ În pofida acestui context dificil, Moldova a devenit un exemplu în ceea ce privește primirea refugiaților, operând cu aspectele principale ale viziunii prevăzute în Pactul mondial privind refugiații (PMR).

Pe parcursul anului 2022, răspunsul agențiilor ONU, al ONG-urilor internaționale, al Mișcării Crucii Roșii și al organizațiilor societății civile locale la fluxul de refugiați, în sprijinul eforturilor guvernamentale, a fost centrat pe primirea și furnizarea de asistență vitală persoanelor nou sosite, facilitând accesul la serviciile de bază și asigurând transportarea în siguranță a celor care merg mai departe. Aproape un an mai târziu, acțiunile de răspuns pentru refugiații din Moldova sunt în continuare adaptate la mediul în schimbare, în timp ce actorii umanitari continuă să ofere sprijin umanitar imediat pentru a aborda necesitățile legate de sezonul de iarnă și îngrijorările de protecție prin ținerea persoanelor supuse unui risc sporit. În anul 2023, acțiunile de răspuns pentru refugiați la fel vor avea drept scop consolidarea sistemelor naționale și incluziunea socio-economică a refugiaților, precum și extinderea intervențiilor de coeziune socială pentru a preveni și soluționa tensiunile sociale. Acest lucru este relevant în mod special deoarece refugiații din Moldova au un statut juridic mai stabil și mai previzibil prin prisma implementării regimului de protecție temporară, conform căruia partenerii trebuie să susțină accesul refugiaților la drepturile asociate – inclusiv

¹⁹ Consultați Portalul de date operaționale pentru Moldova pentru informații detaliate despre tendințele demografice <https://data.unhcr.org/en/dataviz/248?sv=0&geo=680>.

²⁰ PNUD, [Moldova: Potențialul impact al prețurilor sporite la alimente și energie asupra sărăciei și vulnerabilității](#).

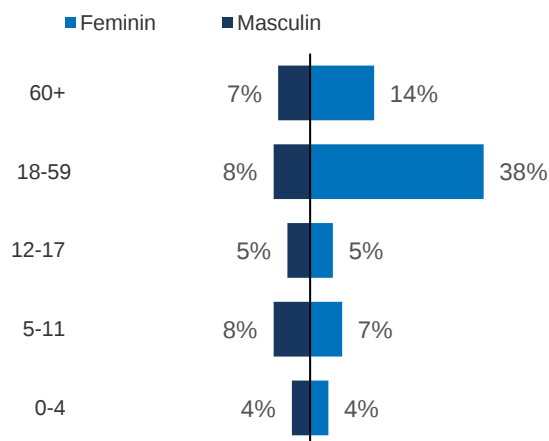
dreptul la educație, asistență medicală, muncă, cazare, protecție și asistență socială – și să abordeze provocările *de facto* care împiedică incluziunea, informarea și sensibilizarea cu privire la serviciile și drepturile disponibile și resursele materiale. Sistemele naționale sunt la limită și la fel necesită sprijin durabil.

Acțiunile de răspuns generoase ale Moldovei trebuie să fie în continuare corelate cu un angajament și un sprijin mai puternic din partea comunității internaționale. În spiritul Pactului mondial privind refugiații, este primordial să se promoveze o responsabilitate și o repartizare a sarcinilor mai previzibilă și mai echitabilă pentru a reduce presiunea asupra societății moldovenești și pentru a o sprijini ca să abordeze nevoile comunităților gazdă și ale refugiaților.

Date privind planificarea demografică

Țara	Refugiați care locuiesc legal în Moldova la sfârșitul lunii decembrie 2022 ²¹	Populația țintă în 2023
Populația de refugiați	102.000	200.000
Populația gazdă		120.000
Total		320.000

Repartizarea pe vârste și sexe²²

68%

Femei și fete

32%

Bărbați și băieți

²¹ La situația din 31 decembrie 2022, statutul juridic al protecției temporare nu era încă în vigoare în Moldova. Datele incluse aici reprezintă numărul de refugiați ucraineni care au intrat în țară după 24 februarie 2022, și care au rămas în țară legal în baza legislației privind situațiile excepționale, conform datelor privind trecerea frontierei, furnizate de autorități.

²² Calculat conform bazei de date a UNHCR privind asistența în numerar „PROGRES”.

Necesități, vulnerabilități și riscuri de protecție la nivel național

Moldova a garantat accesul pe teritoriul său pentru persoanele care fug din Ucraina și le-a oferit un statut juridic sigur în afara sistemului național de azil,²³ care a fost suprasolicitat de când a început situația refugiaților din Ucraina. Începând cu data de 24 februarie 2022, Ministerul Afacerilor Interne a recepționat peste 11.000 de cereri de azil, cu 9000% mai mult comparativ cu anul 2021. În timp ce statutul juridic oferit la momentul actual refugiaților asigură accesul la multe drepturi de bază, acesta nu oferă siguranța șederii pe termen lung și implică limitări în ceea ce privește anumite drepturi asociate.

Se anticipează că regimul de protecție temporară va fi implementat în anul 2023 și va oferi refugiaților un statut legal stabil și previzibil, care la rândul său, va îmbunătăți accesul acestora la drepturile omului și la oportunitățile de incluziune socio-economică. În această privință, operaționalizarea regimului de protecție temporară va necesita implicarea ulterioară a comunității internaționale pentru a oferi sprijin Moldovei în procesul de consolidare a sistemelor și serviciilor naționale.

Majoritatea refugiaților aflați în Moldova sunt femei și copii, iar majoritatea femeilor sunt unicele susținătoare ale familiilor.²⁴ Luând în considerare profilul populației de refugiați, riscurile de violență în bază de gen (VBG) și trafic de ființe umane continuă să fie înalte. Conform evaluărilor anterioare realizate în Ucraina, mai mult de 2/3 din femei s-au confruntat cu VBG în diferite forme.²⁵ Această realitate agravată de rapoartele privind violența sexuală în situații de conflict în zonele aflate sub control militar din Ucraina și de riscurile sporite de VBG în contextul strămutării forțate, inclusiv riscul de exploatare și abuz sexual. Provocările structurale care afectează furnizarea generală de servicii legate de VBG și SMAPS în Moldova, precum și normele culturale de gen predominante și stigmatizarea afecțiunilor de sănătate mintală atât în Ucraina, cât și în Moldova prezintă riscuri suplimentare pentru refugiați – în special pentru femei, fete și persoane LGBTIQ+. Constatările Auditului privind siguranța în caz de VBG, realizat în iunie 2022, arată că violența din partea partenerului intim (VPI) este răspândită pe larg în regiune, iar nivelul de conștientizare a problemei violenței psihologice și economice este redus. Participanții la Auditul privind siguranța au menționat că majoritatea supraviețuitoarelor VBG nu dezvăluie și nu caută sprijin în regiune din cauza culturii tăcerii. Deși a existat un grad de vizibilitate a serviciilor disponibile pentru refugiați și comunitățile gazdă din Moldova, participanții nu cunoșteau care sunt serviciile specializate de VBG, ceea ce a dus la lacune în accesul supraviețuitoarelor la servicii de sănătate și la alte servicii de sprijin în timp util.²⁶ Conform datelor privind înregistrarea în calitate de beneficiari ai programelor de asistență umanitară, copiii reprezintă cel puțin 33% din populația de refugiați în Moldova, în timp ce conform datelor privind fluxul de refugiați, copii constituie aproape 48% din populația de refugiați din țară, iar aproximativ 2% dintre aceștia sunt separați sau neînsoțiți. Deși conform legislației privind situațiile excepționale, refugiații din Ucraina au acces la școlile și grădinițele din Moldova, rata încadrării este în continuare redusă. Din cei aproximativ 27.300 de copii refugiați de vârstă

²³ Prevederile Comisiei pentru Situații Excepționale (CSE) privind drepturile de ședere ale persoanelor strămutate din Ucraina în timpul stării de urgență și timp de 90 de zile după expirarea sa.

²⁴ UNHCR, [Profilurile, nevoile și intențiile refugiaților din Ucraina](#), august 2022.

²⁵ OSCE, [Sondaj privind violența împotriva femeilor: Ucraina - Raport al rezultatelor](#).

²⁶ [Situația din Ucraina – Moldova: Subgrupul de lucru pentru Auditul privind siguranța în caz de violență în bază de gen și Evaluarea rapidă a riscurilor privind VBG în asistența financiară și sub formă de vouchere \(CVA\)](#).

școlară (3-17 ani), doar aproximativ 1.800 de copii s-au înscris în școlile din Moldova pentru anul academic 2022-2023.²⁷ În plus, copiii sunt mai expuși la riscuri de protecție, inclusiv la violență, abuz, exploatare, trafic și unei vulnerabilități sporite la factorii de stres cumulați și la efectele psihosociale rezultate, inclusiv asupra sănătății mintale.

În ceea ce privește populația de refugiați de origine romă, stigmatizarea, discriminarea, diferențele de limbă și analfabetismul sunt bariere majore în accesarea serviciilor, informațiilor și oportunităților de incluziune locală.²⁸ Lipsa documentelor ce confirmă cetățenia acestora reprezintă un risc suplimentar de protecție pentru apatrizi, precum și o barieră în calea accesării și exercitării drepturilor omului și serviciilor. Ca și în cazul sistemului de azil, sistemul de determinare a persoanei apatride se confruntă cu insuficiența de resurse și necesită sprijin suplimentar, având în vedere creșterea numărului de solicitări în rezultatul majorării fluxului de refugiați.

Din numărul total de refugiați, 21% sunt persoane vârstnice, dintre care aproape o treime sunt persoane vârstnice care trăiesc singure. Acest grup constituie cea mai mare parte de refugiați cu o dizabilitate în Moldova²⁹, aceștia fiind supuși unui risc înalt de marginalizare din cauza barierelor în calea participării în viața comunității și în accesarea serviciilor.³⁰

Conform mai multor sondaje privind intențiile realizate în Moldova, 79% dintre refugiați au declarat că sunt indeciși în ceea ce privește planurile de a se muta în altă țară sau de a se întoarce în Ucraina.³¹ Pentru cei care aleg să rămână în Moldova, una dintre principalele provocări a fost accesul la servicii de bază, inclusiv identificarea soluției de cazare pe termen lung și serviciile de sănătate.³² În ceea ce privește mijloacele de existență, 62% dintre refugiații adulți intervievați în contextul Evaluării necesităților multisectoriale, și-au exprimat interesul de a găsi un loc de muncă³³. Cu toate acestea, lipsa unui statut juridic stabil și previzibil și a competențelor lingvistice relevante, precum și accesul limitat la serviciile de îngrijire a copiilor și lipsa generală de conștientizare în rândul refugiaților și în comunitatea gazdă cu privire la problemele legate de angajarea refugiaților, au împiedicat eforturile de promovare a oportunităților de asigurare a mijloacelor de trai.

În timp ce capacitățile de primire au fost consolidate la punctele de frontieră, inclusiv prin intermediul centrelor de criză pentru refugiați ale Ministerului Afacerilor Interne și centrele de

²⁷ Date oferite de Ministerul Educației și Cercetării. Cifrele din data de 31 octombrie 2022.

²⁸ Este mai puțin probabil ca femeile, persoanele vârstnice și persoanele cu dizabilități din rândul populației romă să citească sau este posibil ca aceste persoane să facă acest lucru cu dificultate. Se estimează că peste 50% dintre persoanele de etnie romă nu sunt încadrate în educația formală, iar 68% dintre respondenți au declarat că nu pot scrie sau citi sau pot scrie sau citi cu dificultate; 59% au declarat că nu au abilități matematice sau au abilități slabe ([Internews, Înțelegerea ecosistemului informațional: refugiații romi din Moldova](#)).

²⁹ [Moldova - Raportul privind evaluarea necesităților multisectoriale \(ENMS\)](#), septembrie 2022.

³⁰ Conform Evaluării necesităților refugiaților vârstnici, 82% din persoanele vârstnice interviuate au cel puțin o afecțiune de sănătate, iar 51% au mai mult de o afecțiune. Doar 32% dintre persoanele interviuate care au o afecțiune de sănătate au declarat că au avut acces total la medicamente. Principalele motive pentru care acestea nu au avut acces au fost costul, disponibilitatea și dificultatea de a accesa piața locală. 60% dintre refugiații vârstnici care locuiesc în afara centrelor de plasament temporar a refugiaților au declarat că au fost nevoiți să adopte strategii de adaptare negative pentru a supraviețui, inclusiv să folosească economiile (47%), să nu achite chiria (20%) și să împrumute bani (16%). De asemenea, persoanele vârstnice constituie cel mai mare grup în rândul refugiaților cu o dizabilitate în Moldova, fiind în special vulnerabile și supuse riscului de a fi marginalizate din cauza barierelor în calea participării în viața comunității și accesării serviciilor (HelpAge, [Evaluarea necesităților refugiaților din Ucraina](#)).

³¹ UNHCR, [Vieți în așteptare: intențiile și perspectivele refugiaților din Ucraina #2](#), septembrie 2022.

³² În jur de 22% de refugiați au declarat că au probleme de sănătate care necesită îngrijiri medicale. Acestea includ imunizări ratate, hipertensiune arterială necontrolată terapeutic în rândul persoanelor vârstnice, vizite prenatale ratate pentru femeile gravide, infecții respiratorii acute netratate în rândul copiilor sau afecțiuni de sănătate mintală și tulburări psihologice netratate.

³³ [Moldova - Raportul privind evaluarea necesităților multisectoriale \(ENMS\)](#), septembrie 2022.

primire din Palanca și Otaci, vulnerabilitatea tot mai mare a persoanelor scot în evidență caracterul imperativ al furnizării serviciilor de asistență și protecție pentru necesitățile de bază pentru cei care aleg să rămână în țară și în contextul sezonului de iarnă.³⁴ Acest lucru este valabil mai ales pentru cei expuși unui risc sporit, inclusiv femeile singure, gospodăriile conduse de femei, copiii (inclusiv copiii neînsoțiți și separați), persoanele cu dizabilități, persoanele care trăiesc cu HIV, persoanele în vârstă, LGBTIQ+ și grupurile etnice minoritare, inclusiv refugiații romi.

Partea 2: Strategia națională de protecție și soluții

Strategia de protecție și soluții PRR 2023 pentru Moldova se bazează pe Strategia regională de protecție și soluții și pe informațiile obținute în rezultatul consultațiilor desfășurate cu părțile interesate principale din Moldova.³⁵ Aceasta ia în considerare necesitățile și riscurile identificate prin intermediul evaluărilor și analizelor necesităților intersectoriale și sectoriale specifice. Mai mult, recunoscând rolul și responsabilitatea principală a Guvernului Republicii Moldova de a oferi protecție și acces la drepturi, Strategia de protecție și soluții PRR 2023 se concentrează pe sprijinirea sistemelor naționale și locale de protecție, inclusiv a actorilor principali și a capacităților acestora, oferind expertiză tehnică și sprijin material acolo unde necesar.

În anul 2023, partenerii PRR vor colabora cu autoritățile moldovenești de la nivel central și local, cu refugiații și cu comunitățile gazdă afectate pentru a:

- Garanta accesul pe teritoriu, la statutul juridic și la drepturi în Moldova: Asigurarea accesului refugiaților din Ucraina la siguranță și protecție internațională prin furnizarea de asistență tehnică și materială pentru consolidarea sistemelor naționale de azil, apatridie și integrare, sensibile la vârstă, gen și diversitate, și pentru implementarea regimului de protecție temporară și a drepturilor asociate, completând și sprijinind autoritățile publice, inclusiv Ministerul Afacerilor Interne. Se va monitoriza în continuare situația în domeniul protecției, pentru a asigura o analiză bazată pe dovezi și a monitoriza intențiile și tendințele de strămutare, precum și accesul la drepturi și servicii. Provocările specifice care afectează grupurile supuse riscului și marginalizate în ceea ce privește obținerea unui statut juridic vor fi luate în calcul și vor fi abordate pentru a garanta faptul că nici o persoană nu este lăsată în urmă, în special copiii, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice, minoritățile etnice, inclusiv refugiații de etnie romă și refugiații din grupul LGBTIQA+.
- Consolida responsabilitatea față de persoanele afectate (RPA) prin comunicarea cu comunitățile și a unei abordări comunitare în ceea ce privește vârsta, genul și diversitatea: Îmbunătățirea mecanismelor și canalelor de informare accesibile, sigure și confidențiale pentru reclamații și reacții și îmbunătățirea procesului de consultare și colaborare cu comunitățile de

³⁴ Sezonul de iarnă vine cu provocări și vulnerabilități suplimentare în rândul refugiaților deoarece situația umanitară este interconectată cu problemele de dezvoltare preexistente care au fost agravate și mai mult de situația energetică. În contextul pregătirii pentru iarnă, refugiații au declarat că au nevoie de articole personale nealimentare și bani pentru a plăti chiria și facturile în fața creșterii prețurilor și a epuizării economiilor ca un mecanism de adaptare negativ ([ACTED, CRS, UNHCR și PiN: Evaluarea rapidă a nevoilor de iernare 2022](#)).

³⁵ [MOLDOVA - FORUM DE COORDONARE A REFUGIAȚILOR - 2023 CONSULTĂRI LOCALE PRIVIND PLANUL REGIONAL DE RĂSPUNS LA SITUAȚIA REFUGIAȚILOR](#), OCTOMBRIE 2022.

refugiați și comunitățile gazdă. În acest scop, partenerii PRR vor consolida sprijinul acordat organizațiilor societății civile locale – inclusiv organizațiilor conduse de femei, persoane de etnie romă, persoane cu dizabilități și de refugiați – pentru a spori participarea și liderismul acestora. Partenerii vor extinde sprijinul pentru inițiativele comunitare pentru a stimula integrarea și coeziunea socială. În plus, forumurile locale de coordonare a refugiaților vor fi consolidate pentru a spori participarea autorităților publice locale și a organizațiilor societății civile prin intermediul unei abordări teritoriale. În cele din urmă, partenerii PRR vor lucra împreună pentru a integra aspectele legate de gen, sănătatea mintală și sprijin psihosocial (SMAPS), vârstă, dizabilități și diversitate în toate acțiunile de răspuns și vor asigura includerea, consultarea și integrarea grupurilor de populație de toate vârstele și genurile în acțiunile de răspuns.

- Crește protecția persoanelor supuse unui risc sporit: Asigurarea identificării persoanelor supuse unui risc sporit și referirea acestora către servicii specializate în timp util și în siguranță. Partenerii vor oferi sprijin tehnic și material sistemelor de protecție naționale și locale pentru a preveni, atenua riscul și a răspunde la incidentele legate de protecția copiilor, VBG, trafic de ființe umane și încălcarea drepturilor omului în raport cu persoanele supuse unui risc sporit. Asistență multifuncțională în numerar va fi oferită celor mai vulnerabili refugiați și membrilor comunităților gazdă afectate pentru a atenua riscurile de protecție. Partenerii PRR vor promova accesul complet la servicii SMAPS pentru persoanele ce fug din Ucraina și acordarea sprijinului pentru voluntari și ați actori din prima linie. Partenerii PRR vor continua să promoveze transportarea către țările UE a persoanelor în situații de risc – inclusiv a persoanelor cu afecțiuni medicale grave și a celor care doresc se reunească cu familia. În cele din urmă, partenerii PRR vor consolida integrarea măsurilor de atenuare a riscurilor de EAS la nivelul tuturor sectoarelor.
- Promova incluziunea eficientă în calitate de instrument de protecție: Sprijinirea includerii eficiente a refugiaților în sistemele și serviciile naționale, precum și în planurile de dezvoltare naționale și locale. Partenerii vor oferi sprijin principalelor instituții de stat de la nivel național și local pentru a crește capacitatea sistemului de a satisface necesitățile de bază ale refugiaților pe termen scurt, consolidând în același timp capacitatea sistemelor publice de protecție socială, pentru ca acestea să poată acoperi necesitățile refugiaților pe termen mediu și lung. Partenerii PRR vor încerca să echipeze mai bine aceste instituții pentru a crește reziliența acestora la șocurile și crizele viitoare, atât în beneficiul refugiaților, cât și al cetățenilor Moldovei, încurajând astfel coeziunea socială. În anul 2023, acțiunile de răspuns pentru refugiații din Moldova se vor concentra în mod special pe colaborarea și sprijinirea autorităților și instituțiilor moldovenești pentru a operaționaliza regimul de protecție temporară și drepturile asociate și a oferi asistență persoanelor care au nevoie de protecție internațională, inclusiv în domeniul sănătății și educației. La fel, partenerii vor promova oportunități de asigurare a mijloacelor de trai pentru refugiați și pentru cei mai vulnerabili și afectați moldoveni întru consolidarea autonomiei și abilitarea refugiaților pentru ca aceștia să poată contribui la dezvoltarea țării, inclusiv prin intermediul inițiativelor de promovare a abilitării și participării femeilor.

Deși PRR 2023 se concentrează pe măsuri tranzitorii menite să promoveze incluziunea socio-economică a refugiaților pe termen mediu și lung, situația volatilă din Ucraina evidențiază necesitatea menținerii capacității de pregătire și de răspuns la situații de urgență în cazul unui flux masiv, în strânsă colaborare cu autoritățile publice, și satisfacerii necesităților persoanelor nou-venite, în special în contextul sezonului de iarnă.

Acțiunile de răspuns vor fi realizate în baza următoarelor obiective strategice (OS):

Obiective strategice naționale

OS1: Asigurarea accesului refugiaților la protecție și asistență în mod nediscriminatoriu, inclusiv la drepturile asociate regimului de protecție temporară în Moldova.

Partenerii PRR își propun să sprijine refugiații în procesul de accesare a serviciilor de protecție, inclusiv asistență juridică, consultație individuală, oferirea informațiilor privind drepturile și serviciile în limbile relevante – inclusiv în limbile minoritare și în limbajul semnelor – și activități SMAPS comunitare. Partenerii PRR vor colabora cu refugiații și cu comunitățile gazdă pentru a identifica obstacolele și provocările care pot afecta accesul la protecție și asistență, acordând o atenție specială pentru grupurile supuse unui risc sporit și celor marginalizate, inclusiv copiii, persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, minoritățile etnice, în special refugiații de origine romă și refugiații LGBTIQ+.

OS2: Deschiderea către soluții și extinderea accesului la drepturi, servicii și oportunități economice pentru a facilita incluziunea socio-economică printr-o abordare la nivelul întregii societăți și în conformitate cu Pactul mondial privind refugiații, recunoscând rolul esențial pe care îl joacă actorii naționali și locali, inclusiv ministerele, autoritățile municipale, ONG-urile și organizațiile conduse de refugiați.

Ghidați de PMR și abordarea de implicare a întregii societăți, partenerii PRR vor promova și sprijini incluziunea socio-economică a refugiaților în sistemele și serviciile naționale și locale, promovând o abordare bazată pe legătura dintre asistență umanitară, dezvoltare și pace. Partenerii vor promova interconexiunile și complementaritatea cu prioritățile și planurile de dezvoltare pentru Moldova, contribuind la abordarea atât a cauzelor fundamentale, cât și a consecințelor crizelor care afectează țara și perspectivele de incluziune socio-economică a refugiaților. Partenerii vor colabora cu actorii din sectorul public și privat pentru a consolida sistemele și serviciile naționale și locale și pentru a crea un mediu favorabil pentru incluziunea socio-economică a refugiaților, evitând crearea sistemelor paralele și acordând prioritate activităților care promovează autonomia refugiaților și a membrilor vulnerabili ai comunității gazdă. La fel, partenerii vor sprijini și vor promova accesul la educație, sănătate, SMAPS, protecție, soluții de cazare pe termen scurt și lung și servicii financiare în strânsă colaborare cu autoritățile naționale și locale, în conformitate cu prioritățile naționale. În plus, partenerii se vor axa pe localizarea consolidată, implicând organizațiile societății civile locale – inclusiv organizațiile conduse de femei și de refugiați – și reprezentanții autorităților publice locale prin intermediul inițiativelor de consolidare a capacităților, resurselor flexibile și accesului facilitat la structurile de coordonare a inițiativelor ce vizează refugiații

OS3: Asigurarea în continuare a accesului refugiaților cu necesități specifice la sprijin și asistență specifică, în același timp fiind implicați și consolidând mecanismele de protecție la nivel comunitar.

Partenerii PRR vor interveni în cazul necesităților refugiaților supuși unui risc sporit – inclusiv în cazul copiilor neînsoțiți sau separați, a supraviețuitoarelor VGB, persoanelor LGBTIQ+, refugiaților

romi, persoanelor apatride, persoanelor care trăiesc cu HIV, persoanelor vârstnice și a persoanelor cu dizabilități – prin oferirea sprijinului și asistenței direcționate. Partenerii PRR vor colabora cu refugiații și cu comunitățile gazdă, precum și cu sistemele și serviciile de protecție la nivel național și local, inclusiv cu organizațiile și rețelele comunitare pentru a îmbunătăți identificarea persoanelor cu necesități speciale și referirea în siguranță a acestora la servicii specializate.

OS4: Promovarea coeziunii sociale între comunitățile de refugiați și comunitățile gazdă prin intermediul intervențiilor direcționate.

Pentru a se asigura că Moldova rămâne în continuare un spațiu unde refugiații vor beneficia de protecție pozitivă și pentru a oferi un exemplu bun de implementare a PMR, este prioritar să menținem nivelul de acceptare socială a refugiaților și să consolidăm intervențiile care promovează coeziunea socială și conviețuirea pașnică. În această privință, partenerii PRR se vor consulta și vor colabora cu refugiații și cu comunitățile gazdă afectate pentru a consolida inițiativele comunitare de participare menite să promoveze dialogul și înțelegerea interculturală și incluziunea, sprijinind în același timp inițiativele conduse de înseși comunitățile. Mai mult decât atât, partenerii PRR vor consolida capacitatea comunităților de a extinde serviciile și asistența destinată refugiaților, facilitând în același timp participarea la mecanismele de consultare de la nivel local. În plus, partenerii vor promova o strategie integrată și o abordare de combatere a rasismului, discriminării, xenofobiei și intoleranței asociate acestora, inclusiv prin intermediul campaniilor de sensibilizare menite să scoată în evidență contribuția pozitivă a refugiaților în societatea moldovenească. Partenerii PRR vor căuta să integreze coeziunea socială și abordările sensibile la conflict în programele lor, asigurându-se că comunitățile afectate sunt mai pregătite, mai reziliente și se confruntă cu riscuri mai reduse datorită acțiunilor de răspuns în contextul refugiaților.

Acțiunile pentru combaterea HIV în Moldova

Strămutarea forțată afectează în mod disproporționat persoanele care trăiesc cu HIV, deoarece accesul la tratament și la serviciile legate de HIV este adesea perturbat. Cu toate acestea, refugiații care trăiesc cu HIV au întâlnit o rețea puternică de sprijin datorită eforturilor întreprinse de 10 ONG-uri naționale, care asigură continuitatea serviciilor de tratament și prevenire a HIV. Cu sprijinul UNAIDS și în strânsă coordonare cu Ministerul Sănătății, peste 200 de refugiați au primit tratament antiretroviral continuu în cadrul Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA, iar mai mult de 5000 de refugiați au beneficiat de servicii integrate pentru HIV, tuberculoză, SMAPS și de sănătate și drepturile sexuale și reproductive în baza unei abordări comunitare.

Acțiuni de răspuns la nivel sectorial

PROTECȚIE

Sectorul de protecție va continua să sprijine Guvernul Moldovei, inclusiv Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Muncii și Protecției Sociale – în procesul de prestare a serviciilor pentru persoanele care fug de războiul din Ucraina, cu accent deosebit pe persoanele cu necesități speciale, care ar putea fi supuse unui risc sporit la sosire sau în cazul în care strămutarea lor s-ar putea prelungi. Pentru a sprijini accesul pe teritoriu țării, partenerii se vor implica în activități de monitorizare la frontieră în punctele cheie și vor colecta informații demografice esențiale cu privire la persoanele care sosesc, necesitățile speciale și intențiile pe viitor, care vor fi utilizate în scop de planificare.

Odată ce este activată protecția temporară, partenerii PRR vor sprijini Guvernul în procesul de informare a refugiaților și resortisanților țărilor terțe (RȚT) eligibili privind acest drept și modul în care poate fi accesat prin mijloace incluzive și accesibile. La fel, va fi oferită consiliere și asistență juridică celor care doresc să solicite azil și statutul de apatrid și să acceseze servicii.

În procesul de desfășurare a activităților de protecție, partenerii PRR se vor asigura că persoanele cu necesități speciale sunt identificate și că pot accesa servicii în diferite sectoare. Servicii direcționate, inclusiv SMAPS, vor fi oferite grupurilor supuse riscului și marginalizate, inclusiv persoanelor cu dizabilități, persoanelor vârstnice, copiilor, inclusiv celor neînsoțiți sau separați, supraviețuitoarelor VGB, victimelor traficului de ființe umane, minorităților etnice, inclusiv refugiaților romi, și refugiaților din grupul LGBTQ+ în coordonare cu grupurile operative pentru aspecte legate de romi, dizabilități și anti-trafic. Vor fi dislocate echipe mobile pentru a ajunge la refugiații care locuiesc în zone îndepărtate sau care au probleme de mobilitate. Pentru persoanele care tranzitează Moldova, la fel sunt disponibile servicii de protecție și SMAPS la punctele de trecere a frontierei.

Partenerii PRR vor lucra în strânsă colaborare cu autoritățile naționale pentru a preveni traficul de persoane, prin distribuirea informațiilor relevante în limbile accesibile refugiaților și populațiilor locale despre cum să rămână în siguranță și despre serviciile disponibile, sensibilizarea opiniei publice privind riscurile și semnele traficului de persoane, consolidarea capacităților actorilor locali, inclusiv ale autorităților naționale și prin oferirea asistenței supraviețuitorilor.

În procesul de organizare și realizare a intervențiilor de protecție, partenerii PRR vor urma o abordare comunitară unde este cazul, ce va include activități pentru refugiați și comunitățile gazdă și va promova coeziunea socială. Activitățile planificate includ crearea unor centre de servicii comunitare incluzive și accesibile, inițiative de servicii comunitare, sprijin pentru activitățile comunitare, inclusiv organizarea evenimentelor sportive, artistice și culturale, în coordonare cu autoritățile naționale și locale pentru a asigura o abordare comună și complementară. La fel, partenerii vor identifica apariția tensiunilor sociale, inclusiv în rezultatul dezinformării, și vor interveni în mod corespunzător, vor lucra în strânsă colaborare cu actorii locali, inclusiv cu autoritățile publice locale.

Partenerii PRR vor sprijini instituțiile de stat prin consolidarea capacităților și asistență tehnică pentru a fortifica sistemele naționale de azil, apatridie și integrare – inclusiv modernizarea sistemului de management al informațiilor al guvernului – și pentru a promova incluziunea refugiaților. Pentru cei care au nevoie de soluții în afara țării, inclusiv pentru reunificarea familiei, se va încerca relocarea în țările europene prin Programul de transferuri aeriene UE+.

Sub-Sector: Protecția copilului

Sub-sectorul protecția copiilor va prioritiza consolidarea sistemului național de protecție a copiilor, inclusiv procedurile prietenoase copiilor și incluziunea copiilor refugiați, atât fete, cât și băieți, inclusiv cei cu dizabilități și reprezentanții minorităților etnice, în special romii, în prestarea serviciilor. Guvernul Moldovei a fost proactiv în incorporarea copiilor refugiați în sistemele naționale de protecție a copiilor, deși mai rămân lacune și probleme de capacitate. Partenerii vor oferi sprijin actorilor din domeniul protecției copiilor, asigurându-se că interesul superior al copiilor aflați în situații de risc este evaluat și respectat, cu un accent deosebit pe prevenirea violenței și a separării familiei, precum și pe abordarea nevoilor SMAPS ale copiilor.

La punctele de trecere a frontierei, partenerii vor continua să acorde sprijin autorităților naționale pentru a se asigura că procedurile de protejare a interesului superior sunt aplicate în cazul tuturor copiilor neînsoțiți și separați, dar și în cazul altor copii aflați în situații de risc. Partenerii vor promova aranjamente alternative de acordare a îngrijirilor de tip familial atunci când este necesar.

Punctele albastre și alte spații prietenoase copiilor, inclusiv cele din centrele de cazare a refugiaților, vor continua să ofere SMAPS, servicii de protecție și educaționale pentru toți copiii în situații de risc, copii cu necesități speciale și care au supraviețuit violenței, inclusiv copiii care au supraviețuit VBG, traficului de persoane și exploatării.

Activitățile SMAPS, ce includ dezvoltarea abilităților de viață și sprijinul parental, vor viza și familiile și comunitățile. Vor fi îmbunătățite serviciile de prevenire a violenței și de intervenție, inclusiv managementul cazurilor și referirea la servicii specializate. Se va pune accent pe sporirea participării adolescenților în crearea programelor, în special a adolescentelor, din cauza necesităților lor specifice. Suplimentar, va fi oferit sprijin copiilor încadrați în instituțiile de învățământ pentru a promova integrarea și dezvoltarea abilităților acestora. Partenerii din domeniul protecției copiilor vor lucra îndeaproape cu actorii din domeniul VBG pentru a asigura o abordare centrată pe copii și supraviețuitori și pentru a asigura măsuri de prevenire a EAS și de atenuare a riscurilor.

Partenerii vor distribui informații prietenoase copiilor, utilizând platformele existente, inclusiv cele care promovează RPA și vor consolida mecanismele de reacții și reclamații prietenoase copiilor.

Sub-sector: Violența în bază de gen (VBG)

Partenerii PRR vor acorda prioritate prestării serviciilor multisectoriale supraviețuitoarelor VBG și grupurilor supuse riscului inclusiv femei, fete, băieți și bărbați, cu accent suplimentar pe adolescente, persoane cu dizabilități și persoane vârstnice. Violența din partea partenerului intim (VPI), deseori numită și violență în familie, este răspândită pe larg în regiune. Constatările auditului privind siguranța în caz de VBG realizat de subgrupul de lucru pentru VBG în anul 2022, au arătat că hărțuirea și abuzul sexual sunt printre principalele riscuri raportate de refugiați în cadrul auditului privind siguranța Traficul de persoane, în principal în scopul exploatarei sexuale, la fel a fost identificat drept risc care afectează în mod disproporționat femeile tinere și singure, adolescentele și copiii neînsoțiți. Serviciile vor include SMAPS și servicii medicale (inclusiv managementul clinic al violului) și accesul la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, consiliere juridică, spații sigure, activități recreative și deprinderi de viață, managementul cazurilor VBG, inclusiv prestarea asistenței financiare și sub formă de vouchere supraviețuitoarelor VBG, linii fierbinți, canale funcționale de referire a cazurilor de VBG și referirea supraviețuitoarelor la servicii specializate și nespecializate, precum și distribuirea truselor de demnitate și a articolelor de igienă menstruală femeilor și fetelor.

Subgrupul de lucru pentru VBG va lucra pentru a promova necesitatea de a diversifica punctele de intrare pentru a permite accesul la servicii de VBG centrate pe supraviețuitori în baza preferințelor comunității, în special a grupurilor expuse la cel mai mare risc. Pe lângă toate, se va pune mai mult accentul pe o abordare coordonată în ceea ce privește comunicarea, acțiunile de sensibilizare și schimbul de informații despre serviciile VBG și reducerea riscurilor. Eforturile de advocacy privind VBG și sănătatea și drepturile sexuale și reproductive la fel vor fi eficientizate prin intermediul subgrupului de lucru pentru VBG. Mesajele vor fi încurajatoare, corespunzătoare vârstei și nu vor promova normele de gen dăunătoare precum stigmatizarea și blamarea victimei.

Pentru a îmbunătăți prevenirea VBG și planificarea acțiunilor de răspuns, partenerii vor implementa activități de îmbunătățire a capacităților pentru prestatorii de servicii pentru a spori accesul supraviețuitoarelor la îngrijiri de calitate. Activitățile de consolidare a capacităților acoperă domeniile SMAPS, managementul cazurilor de VBG, conceptele de bază și principiile directe, referirile sigure, implicarea bărbaților și băieților în prevenirea VBG și combaterea traficului de ființe umane, cu accent pe necesitățile grupurilor minoritare și ale persoanelor cu dizabilități. De asemenea, se va acorda prioritate îmbunătățirii colectării datelor și gestionării informațiilor despre VBG în conformitate cu cele mai bune practici și standarde.

Sprijinul va fi oferit prin intermediul activităților de partajare a capacităților și îmbunătățirea finanțării pentru organizațiile locale de femei existente care prestează servicii GBV, precum și prin intermediul serviciilor sociale guvernamentale, în special în locurile defavorizate din comunitatea gazdă. În plus, subgrupul de lucru pentru VBG va lucra îndeaproape cu organizațiile locale de femei pentru a asigura o abordare cuprinzătoare a prevenirii și intervențiilor în cazurile de VBG (de exemplu, abilități de angajare, formare profesională, asistență de bază, abilități de viață, activități adecvate pentru adolescenți, activități comunitare comune dintre gazdă și femeile refugiate etc.). Subgrupul de lucru pentru VBG va lucra îndeaproape cu alte sectoare (în special cu sectorul de sănătate, inclusiv SMAPS și mijloace financiare) pentru a sprijini reducerea riscurilor și acțiunile de prevenire prin intermediul intervențiilor acestora.

Pentru a consolida strategiile de prevenire a VBG pentru supraviețuitoarele VBG și pentru grupurile expuse riscului, intervențiile VBG se vor axa pe extinderea activităților de sensibilizare și advocacy pentru a preveni și pentru a rupe tăcerea din jurul VBG, asigurând în același timp o incluziune mai sporită a bărbaților și băieților, adaptând materialele pentru a satisface necesitățile persoanelor cu nivel scăzut de alfabetizare și sporind diversitatea limbajului. Integrarea atenuării riscurilor de GBV va fi extinsă în diferite sectoare prin intervenții dedicate, inclusiv evaluări, audituri de siguranță și evaluarea riscurilor GBV în asistența financiară și sub formă de vouchere, pentru a atenua riscurile care expun anumite grupuri la GBV.

Subgrupul de lucru pentru VBG va interacționa cu alte sectoare, în special cu sectorul de sănătate, inclusiv cu SMAPS și mijloace financiare, în scopul integrării atenuării riscurilor de VBG prin intermediul intervențiilor acestora. Acest lucru se va realiza prin activități de consolidare a capacităților, în special în ceea ce privește conceptele de bază privind VBG, divulgarea în siguranță, referire și dezvoltarea adaptată a capacității de reducere a riscului de VBG, relevantă pentru sectoarele lor specifice. Pe lângă toate, subgrupul de lucru pentru VBG va stabili legături cu sectoarele pentru a include mesajele privind VBG și serviciile disponibile în materialele de comunicare și va împărtăși riscurile VBG identificate de către subgrupul de lucru cu alte sectoare pentru a permite întreprinderea măsurilor colective și coordonate de reducere a riscurilor. Subgrupul de lucru pentru VBG va continua să lucreze îndeaproape cu grupurile operative PEAS și RPA pentru a consolida prevenirea și atenuarea EAS, în scopul asigurării unei abordări centrate pe victimă în cazurile de EAS și în scopul consolidării mecanismelor de raportare și reacție.

EDUCAȚIE

Incluziunea echitabilă a tuturor copiilor refugiați de vârstă preșcolară și școlară, inclusiv a celor cu dizabilități și a copiilor de etnie romă în sistemul de învățământ național din Moldova continuă să fie o prioritate a sectorului în anul 2023, împreună cu investițiile în consolidarea capacității sistemului de învățământ din Moldova.

Refugiații din Ucraina care se află în Moldova identifică în mod consecvent educația și învățarea ca fiind prioritatea lor principală în timpul strămutării. În acest context, extinderea accesului la toate formele de învățământ și îmbunătățirea calității și caracterul incluziv al învățământului și învățării pentru copiii și adolescenții refugiați și vulnerabili din Moldova sunt priorități strategice esențiale pentru partenerii PRR, care coordonează în mod continuu eforturile prin intermediul Grupului de lucru pentru educație și al autorităților de la nivel național și local.

În conformitate cu directivele și politicile naționale din domeniul învățământului, copiii refugiați și familiile lor vor avea acces la servicii educaționale formale și informale incluzive și de calitate, la oportunități de învățare (inclusiv studierea limbii române) și la activități extrașcolare (inclusiv tabere de vară) disponibile pentru fetele și băieții de vârstă preșcolară și școlară și pentru adolescenți, în medii de învățare sigure. Centrele de joacă și învățare incluzive și accesibile vor promova învățarea prin joc. Pentru a garanta bunăstarea fizică și mentală a copiilor, intervențiile SMAPS ce vizează elevii, profesorii și alt personal din sectorul de învățământ vor continua, de rând cu programele care integrează și promovează protecția copiilor refugiați, inclusiv inițiativele de prevenire a violenței în bază de gen și sensibile la dimensiunea de gen. Intervențiile se vor axa și pe sprijinul oferit părinților, inclusiv sub formă de sesiuni de parenting pozitiv și prin implicarea

activă a acestora în procesele educaționale. Cu scopul de a asigura accesul copiilor la educație, partenerii PRR vor întreprinde activități axate pe diversitate și incluziune culturală, inclusiv pe combaterea rasismului și xenofobiei.

Partenerii PRR vor continua să sprijine incluziunea și remunerarea profesorilor ucrainieni în Moldova. Coordonarea cu autoritățile naționale și furnizorii de servicii specializați va continua să faciliteze accesul la dezvoltarea abilităților pentru elevi și profesori, instruirea profesorilor și disponibilitatea suportului lingvistic și a materialelor, tehnologiilor și dispozitivelor de învățare, inclusiv cele care asigură incluziunea copiilor cu dizabilități și a copiilor romi.

SĂNĂTATE ȘI NUTRIȚIE

Sectorul nutriției și sănătății va oferi soluții pe termen scurt și pe termen lung pentru o sănătate rezilientă și va investi în dezvoltarea ulterioară a sistemului de sănătate.

Bazându-se pe principiile asigurării universale de sănătate și prin îmbunătățirea sistemului de sănătate și a rezilienței comunității, sectorul de sănătate și nutriție : (i) va promova accesul la servicii de sănătate esențiale incluzive și accesibile, care salvează vieți, critice și care țin cont de sex, vârstă și diversitate, inclusiv SMAPS și sănătatea și drepturile sexuale și reproductive; (ii) va sprijini redresarea sistemului de sănătate; (iii) va îmbunătăți nivelul de pregătire și capacitatea de intervenție în situații de urgență de sănătate publică; (iv) va integra și va dezvolta în continuare informațiile și supravegherea privind sănătatea pentru o intervenție eficientă și pentru a lua decizii bazate pe dovezi; și (v) va facilita conducerea și coordonarea eficientă a intervențiilor umanitare în domeniul sănătății.

Intervențiile vor fi coordonate cu Ministerul Sănătății și cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale și vor fi aliniate cu strategiile de dezvoltare ale sistemului național de sănătate. Finanțarea sănătății și mecanismele de protecție financiară vor fi implementate în colaborare cu Compania Națională de Asigurări în Medicină pentru a sprijini accesul refugiaților și al persoanelor vulnerabile din Moldova la servicii de asistență medicală. Îmbunătățirea sistemului informațional de sănătate va fi promovată în scopul îmbunătățirii monitorizării sănătății refugiaților, monitorizării bolilor transmisibile și netransmisibile, precum și asigurării accesibilității fizice și financiare a asistenței medicale.

Investițiile în personalul medical, elaborarea ghidurilor și activitățile de consolidare a capacităților vor spori prevenirea bolilor (inclusiv imunizarea și screeningul) și promovarea sănătății și alfabetizare și vor îmbunătăți calitatea serviciilor medicale esențiale prestate refugiaților și comunităților gazdă afectate, inclusiv îngrijirile maternale, pentru nou-născuți și pentru copii, intervențiile în cazurile de VBG, inclusiv cazurile de violență sexuală, serviciile de dializă și control al cancerului și serviciile medicale de urgență la toate nivelurile de prestare a serviciilor. Partenerii vor coordona cu autoritățile distribuția produselor și echipamentelor medicale către actorii din prima linie.

MIJLOACE DE EXISTENȚĂ ȘI INCLUZIUNEA SOCIO-ECONOMICĂ

Partenerii vor aplica o abordare integrată în ceea ce privește incluziunea socio-economică a refugiaților, promovând concomitent coeziunea socială și coexistența pașnică între refugiați și comunitățile gazdă și consolidarea capacităților la nivel local pentru a face față fluxului de refugiați. În cadrul sectorului vor fi operaționalizată legătura dintre asistență umanitară, dezvoltare și pace, cu o trecere la scenarii pe termen mediu și lung care consolidează capacitățile și reziliența refugiaților și a comunităților gazdă.

Această abordare va necesita intervenții care consolidează mediul favorabil pentru incluziunea socio-economică a refugiaților și facilitează accesul acestora la piața muncii, inclusiv prin intermediul auto-angajării și antreprenoriatului, în coordonare cu autoritățile, instituțiile naționale relevante și cu sectorul privat. Partenerii vor colabora cu agențiile de ocupare a forței de muncă pentru a promova domeniile strategice ale țării care pot beneficia de potențialul uman al refugiaților. Intervențiile vor fi adaptate la diferite necesități ale femeilor, persoanelor cu dizabilități, tinerilor, minorităților și ale altor grupuri vulnerabile, inclusiv persoane supuse unui risc sporit de VBG și/sau trafic de persoane. Aceste intervenții vor reduce vulnerabilitatea socio-economică a refugiaților și a comunităților gazdă, vor îmbunătăți sănătatea mintală și bunăstarea psihosocială, vor reduce sarcina financiară de pe comunitățile gazdă și vor facilita creșterea investițiilor în dezvoltarea Moldovei.

Intervențiile privind mijloacele de existență și incluziunea socio-economică vor consolida capacitățile autorităților și instituțiilor naționale și locale de a cultiva coexistența pașnică între refugiați și comunitățile gazdă prin intermediul intervențiilor de coeziune socială.

Partenerii vor continua să lucreze cu autoritățile naționale și locale pentru a planifica și livra resurse, servicii și măsuri care reduc impactul intervențiilor privind refugiații asupra mediului și care contribuie la reducerea emisiilor de dioxid de carbon și la crearea unei economii durabile. Astfel de măsuri vor permite autorităților naționale să se adapteze și să reacționeze în mod adecvat la fluxul de refugiați.

Aceste intervenții vor fi coordonate cu autoritățile publice centrale și locale pentru a fortifica responsabilitatea națională și a implica societatea civilă și sectorul privat în procesul de dezvoltare economică și socială, contribuind astfel la implementarea regimului de protecție temporară.

LOGISTICĂ, TELECOMUNICAȚII ȘI ASISTENȚĂ OPERAȚIONALĂ

Partenerii vor continua să ofere sprijin Ministerului Muncii și Protecției Sociale prin coordonarea depozitării și distribuirii ajutorului umanitar și prin facilitarea distribuirii lemnului pentru foc la prețuri subvenționate în comunitatea gazdă și celor mai vulnerabile grupuri de refugiați. Pe de altă parte, șase parteneri vor continua să beneficieze de servicii comune de depozitare și vor împărți spații comune în unele depozite, depozitele suplimentare fiind administrate de agenții individuale în conformitate cu programele de distribuire a articolelor de primă necesitate și sprijin pentru depozitele de stat.

Sectorul de Telecomunicații de Urgență pentru Refugiați (STUR) va menține o prezență minimă pentru a consolida coordonarea multisectorială prin eficientizarea IT și comunicațiile în strategiile operaționale de pregătire și intervenție pentru oferirea de asistență refugiaților și altor persoane de interes. STUR lucrează pentru a asigura conexiunea la internet în Punctele Albastre, în centrele comunitare și în centrele de cazare a refugiaților din țară. Partenerii și alte sectoare se vor implica pe deplin în evaluarea, planificarea și implementarea intervenției STUR. În același timp, principalele responsabilități legate de STUR vor fi delegate Guvernului Moldovei.

NECESITĂȚI DE BAZĂ

Asigurarea necesităților de bază și reducerea insecurității alimentare contribuie la minimizarea strategiilor de adaptare negative și favorizează coeziunea socială. În acest sens, partenerii PRR vor sprijini inițiativele care oferă beneficii și implică în mod eficient atât populațiile de refugiați, cât și comunitatea gazdă, inclusiv:

- Sprijinirea accesului la adăposturi temporare adecvate și accesibile pentru refugiați prin îmbunătățirea condițiilor de viață pentru a respecta standardele minime, inclusiv cele legate de siguranță și protecție, și consolidarea capacităților manageriale. În acest scop, partenerii PRR vor continua să colaboreze cu Ministerul Afacerilor Interne și cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale în legătură cu centrele de plasament temporar (CPT) și cu centrele de cazare a refugiaților (CCR).
- Oferirea transportului umanitar, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, de la frontiere către alte zone din Moldova, inclusiv către adăposturi temporare, și către țări terțe.
- Oferirea asistenței de bază prin distribuirea de articole nealimentare la frontieră, în comunitățile gazdă și în adăposturile temporare, precum și prin intermediul asistenței multifuncționale în numerar.
- Oferirea soluțiilor de adăpost accesibile și incluzive pe termen mediu și lung pentru cei mai vulnerabili refugiați prin îmbunătățiri personalizate ale condițiilor de viață/adăpost, bazate pe diferite nevoi și preferințe de gen.
- Îmbunătățirea infrastructurii comunitare și din spațiul public, inclusiv accesibilitatea acestora pentru refugiați și comunitățile gazdă.
- Sprijinirea programelor locale de locuințe sociale prin îmbunătățirea infrastructurii pentru a asigura accesul la cazare pentru refugiați și comunitățile locale.

Vor fi implementate mecanisme pentru a asigura faptul că asistența este adaptată și oferită într-un mod care respectă demnitatea, genul și fără a afecta principiul protecției, luând în calcul caracteristicile demografice ale populației de refugiați, asigurând în același timp implementarea măsurilor de atenuare a riscului de VBG și EAS, precum și complementaritatea și integrarea în sistemele naționale de protecție socială.

În 2023, partenerii PRR își vor propune să extindă asistența alimentară pentru refugiați și pentru membrii comunităților gazdă în locațiile țintă în funcție de disponibilitatea resurselor. Asistență în numerar, vouchere și produse alimentare vor fi distribuite refugiaților la punctele de trecere a frontierei, precum și celor care locuiesc în comunitățile gazdă sau în centrele de cazare a refugiaților. Sprijinul pentru oferirea produselor alimentare va fi coordonat pentru a asigura

aplicarea criteriilor comune de stabilire a grupurilor țintă și vor fi luat în calcul necesitățile dietare ale anumitor grupuri precum persoanele vârstnice, persoanele cu dizabilități, femeile însărcinate și care alăptează, copiii sub cinci ani și persoanele cu afecțiuni cronice. În plus, partenerii vor alinia activitățile respective pentru a promova coeziunea socială continuă între refugiați și comunitățile gazdă, inclusiv prin ținerea adaptată, activități de sensibilizare și comunicare, și monitorizarea relațiilor dintre comunitățile gazdă și refugiați pentru a urmări avantajele coeziunii sociale și pentru a identifica riscurile.

Partenerii PRR vor continua să abordeze necesitățile imediate specifice ale femeilor, fetelor, băieților și bărbaților din rândul refugiaților și din comunitățile gazdă în ceea ce privește accesul sigur și disponibilitatea serviciilor de alimentare cu apă, canalizare și igienă (WASH), inclusiv la punctele de trecere a frontierei, în centrele de cazare a refugiaților și în comunitățile gazdă. Partenerii vor acorda prioritate intervențiilor din zonele geografice unde refugiații intră în Moldova, precum și în comunitățile și localitățile din vecinătate cu scopul de a oferi servicii comunităților gazdă și de a consolida coeziunea socială. Partenerii vor viza și necesitățile WASH în școlile în care sunt încadrați sau se preconizează încadrarea copiilor refugiați. Actorii din domeniul WASH vor utiliza o abordare sensibilă la dimensiunea de gen, vârstă și diversitate întru planificarea unor programe sensibile la necesitățile, capacitățile, aspirațiile și prioritățile femeilor, fetelor și grupurilor expuse unui risc sporit, inclusiv supraviețuitoarelor VBG, persoanelor LGBTIQ+, persoanelor vârstnice, minorităților etnice și persoanelor cu dizabilități. Riscurile de protecție legate de dimensiunea de gen vor fi luate în calcul și vor fi abordate în cadrul tuturor activităților WASH, la fel ca și SMAPS și PEAS. Partenerii se vor implica în activități care sprijină gestionarea, colectarea și evacuarea deșeurilor.

Partenerii PRR ce implementează activitățile WASH vor continua să își coordoneze îndeaproape intervențiile în cadrul subgrupului de lucru, precum și cu toate celelalte grupuri de lucru relevante pentru coordonarea refugiaților, cum ar fi Grupul de lucru pentru cazare și transport. În afară de asigurarea implementării planurilor de pregătire și de urgență, se va lua în considerare impactul asupra mediului a intervențiilor în domeniul WASH, un exemplu în acest sens fiind riscul de poluare asociat cu trusele de igienă. În anul 2023, partenerii se vor axa pe standardizarea conținutului truselor de igienă pentru a reduce la minim dublarea.

Accent pe grupul de inițiativă privind dizabilitățile

Conduc de [Keystone Moldova](#) și OHCHR, Grupul de inițiativă privind dizabilitatea este un forum de coordonare format din 15 organizații locale care lucrează cu persoanele cu dizabilități, inclusiv organizații ale persoanelor cu dizabilități – pentru a promova și integra incluziunea dizabilității în intervențiile legate de refugiați, conform unei abordări bazate pe drepturile omului. Pe parcursul anului 2022, grupul de inițiativă a oferit sprijin pentru peste 4000 de refugiați cu dizabilități în Moldova, inclusiv prin oferirea de tehnologii asistive, cazare, servicii de nutriție, asistență medicală, reabilitare, SMAPS, transport accesibil în condiții umanitare și asistență juridică.

Priorități intersectoriale ale intervenției naționale

Responsabilitate față de persoanele afectate (RPA)

În anul 2023, partenerii PRR vor lucra pentru a consolida în continuare responsabilitatea față de persoanele afectate (RPA) în cadrul acțiunilor de răspuns pentru refugiați în Moldova. Se va acorda prioritate consolidării proceselor cuprinzătoare de responsabilizare la nivel național, inclusiv a mecanismelor de reacție și reclamații accesibile, implicării semnificative a comunității, comunicării cu comunitățile și învățării organizaționale.

Grupul de inițiativă privind RPA va organiza activități de consolidare a capacităților și de sensibilizare în rândul partenerilor la nivel local pentru a integra conceptul și pentru a promova standardele minime de RPA precum și principiile umanitare esențiale. Cele din urmă includ consolidarea coordonării interinstituționale și inter-agenții pentru promovarea RPA colectivă, inclusiv un mecanism comun de raportare care oferă informații pentru intervenție și crearea mecanismelor de reacție și reclamații eficiente, incluzive și accesibile la nivel de comunitate, cu o abordare diferențiată în funcție de vârstă, sex și diversitate, în coordonare cu Rețeaua PEAS și în strânsă colaborare cu organizațiile locale, inclusiv organizațiile conduse de refugiați și femei.

Pentru a se asigura că refugiații și comunitățile gazdă afectate dispun de informații accesibile, precise, oportune și de încredere cu privire la asistența umanitară și la drepturile și obligațiile lor, grupul operativ RPA va promova o abordare coordonată pentru a evita dublările și dezinformarea (armonizare a mesajelor, întrebări frecvente, sesiuni de informare), precum și campanii comune privind accesul la servicii, protecția internațională, SMAPS și prevenirea traficului de persoane, fraudei și a altor riscuri de protecție și în strânsă coordonare cu sectoarele relevante.

Atât la nivel interinstituțional, cât și la nivel organizațional, partenerii PRR vor colabora pentru a consolida procesele sistematice care promovează participarea incluzivă și semnificativă a refugiaților și a membrilor comunității gazdă afectate în luarea deciziilor care îi privesc, asigurând o abordare diferențiată în funcție de vârstă, gen și diversitate.

Protecție împotriva exploatării și abuzului sexual (PEAS)

PEAS este o obligație la nivelul întregului sistem și o cerință obligatorie pentru toți partenerii PRR. Factorii de risc existenți evidențiază necesitatea de a avansa în continuare eforturile colective de prevenire, atenuare a riscului și de răspuns la cazurile de exploatare și abuz sexual. Riscurile identificate includ profilul populației refugiate – formată în principal din femei și copii, rate înalte de separare a familiei, norme de gen predominante, o gamă largă de actori implicați în acțiunile de răspuns, unii dintre ei având expertiză limitată în ceea ce privește PEAS, precum și creșterea vulnerabilității socio-economice.

În anul 2023, Rețeaua PEAS va continua să lucreze cu partenerii pentru a promova măsurile de sporire a securității la nivel interinstituțional și organizațional, având obiectivul de a se asigura că

refugiații și comunitățile gazdă afectate se pot bucura de drepturi și pot accesa servicii și asistență într-un mod sigur și cu demnitate. Activitățile prioritare ale Rețelei PEAS se axează pe:

- Consolidarea capacităților: Organizarea activităților de sensibilizare, instruirii și briefinguri pentru lucrătorii umanitari cu privire la standardele de conduită ale ONU și la șase principii de bază ale IASC cu privire la EAS. În plus, se va acorda sprijin organizațiilor pentru consolidarea capacității lor instituționale PEAS, inclusiv în domeniul investigațiilor.
- Sensibilizarea comunității, implicare și sporirea conștientizării: Colaborare strânsă cu refugiații și comunitățile gazdă afectate pentru a spori conștientizarea cu privire la PEAS, inclusiv obligațiile lucrătorilor umanitari, mecanismele de raportare și asistența acordată victimelor și pentru a consolida angajamentul față de membrii comunității afectate și față de organizațiile societății civile locale, inclusiv față de organizațiile persoanelor cu dizabilități.
- Evaluarea și atenuarea riscurilor de EAS: Efectuarea unei evaluări interinstituționale a riscurilor de EAS, rezultatele căreia vor fi utilizate pentru planificarea măsurilor de atenuare a riscurilor în toate sectoarele, precum și în calitate de dovezi pentru îmbunătățirea planificării PEAS.
- Mecanismele interinstituționale de reacție și reclamații: Introducerea procedurilor standard de operare inter-instituționale privind PEAS pentru a acorda asistență supraviețuitorilor și pentru a înregistra și procesa reclamațiile privind exploatarea și abuzul sexual în Moldova, și asigurarea în continuare a disponibilității și accesului la mecanisme sigure și confidențiale de raportare a acuzațiilor de SEA, asigurând o abordare centrată pe supraviețuitor și bazată pe drepturile omului.

Sănătate mintală și asistență psihosocială (SMAPS)

În anul 2023, partenerii SMAPS în Moldova vor menține o abordare holistică, transversală, multisectorială creată pentru protejarea și promovarea bunăstării psihosociale, prevenirea problemelor grave de sănătate mentală și tratarea acestor afecțiuni, dacă va fi cazul.

În prestarea serviciilor de SMAPS se va pune accent pe asigurarea accesului refugiaților la întreaga gamă a serviciilor, consolidând totodată structurile și resursele naționale existente în domeniul SMAPS. Accentul va fi pus pe consolidarea capacităților lucrătorilor medicali, personalului didactic, asistenților sociali, autorităților locale și altor specialiști pentru a se asigura că aceștia au abilitățile și cunoștințele necesare pentru a presta servicii SMAPS în mod etic și eficient. Pentru a aborda direct necesitățile SMAPS, partenerii vor menține punctele de deservire în centrele de cazare a refugiaților și echipele mobile în comunitățile gazdă. Serviciile oferite în aceste puncte vor fi corespunzătoare genului și vârstei și vor include consiliere, asistență psihopedagogică, socializare, activități recreative, auto-exprimare, reducerea stresului, referiri etc. Persoanele care vor solicita sprijin specializat suplimentar vor fi referite către centre comunitare de sănătate mentală. Pentru a ajunge la persoanele cu dificultăți de acces, partenerii vor pune în funcțiune linii fierbinți și platforme online accesibile.

SMAPS vor fi integrate în alte sectoare, precum Protecția, Educația și Necesități de bază. Lucrătorii din prima linie din aceste sectoare vor fi instruiți în materie de intervenții ajustabile, precum primul ajutor psihologic și Gestionarea Problemelor Plus (PM+) pentru a îmbunătăți

abilitatea acestora de a recunoaște persoanele afectate și a le pune în contact cu serviciile potrivite într-un mod care să le respecte intimitatea și demnitatea. Alte modalități prioritare de răspuns în anul 2023 vor include:

- Analize/evaluări ale situației
- Modalități de lucru la distanță (linii fierbinți, resurse digitale pentru autoîngrijire etc.)
- Evaluări și referiri la servicii specializate – inclusiv tratament cu medicamente psihotrope în caz de necesitate
- Spații sigure pentru toate femeile, toți copii, tinerii și vârstnicii, inclusiv cei cu dizabilități și din cadrul minorităților etnice, precum refugiații romi
- Rețelele de sprijin reciproc
- Activități de sensibilizare/diseminare a informațiilor accesibile, a materialelor educative și de comunicare pentru a oferi informații și pentru a reduce stigmatizarea
- Coordonarea, cartografierea serviciilor și consolidarea mecanismelor de referire a cazurilor de SMAPS

Integrarea dimensiunii de gen

Grupul operativ pentru egalitatea de gen (GTF) va colabora cu partenerii și sectoarele PRR pentru a promova integrarea dimensiunii de gen în acțiunile de răspuns pentru refugiați și a asigura recunoașterea și abordarea necesităților, capacităților și priorităților femeilor, fetelor, bărbaților și băieților legate de rolurile de gen și inegalitățile preexistente, împreună cu impactul strămutărilor asupra aspectelor de gen. Integrarea dimensiunii de egalitate de gen și promovarea abilității femeilor în cadrul acțiunilor umanitare vor asigura un răspuns echitabil, care va proteja drepturile omului și libertățile fundamentale ale tuturor persoanelor.

GTF va promova colectarea și analiza sistematică a datelor dezagregate privind sexul, vârsta și dizabilitatea (DSVD) și va sprijini integrarea dimensiunii de gen în evaluările sectoriale și intersectoriale pentru a spori disponibilitatea fizică și financiară a programelor și serviciilor de intervenție sensibile la dimensiunea de gen și a serviciilor pentru toți. La fel, va garanta acoperirea și consultarea cu regularitate a tuturor grupurilor de populație, inclusiv a celor care se confruntă cu riscuri și vulnerabilități sporite.

În plus, se vor depune eforturi pentru a spori participarea semnificativă și conducerea organizațiilor naționale și locale ale societății civile, cu accent pe organizațiile conduse de femei, organizațiile pentru drepturile femeilor și grupurile pentru drepturile minorităților, prin intermediul unei finanțări flexibile, al consolidării capacităților și al facilitării accesului la structurile de coordonare umanitară.

Asistență multifuncțională în numerar

Fiind modalitatea preferată de refugiați și comunitățile gazdă, asistența în numerar respectă demnitatea și independența acestora și le oferă un sentiment de normalitate și de proprietate, permițându-le să decidă cum să își satisfacă necesitățile prioritare. Banii în numerar au un efect pozitiv asupra economiei locale și stimulează coeziunea socială datorită relației consolidate între refugiați și comunitățile gazdă. În plus, asistența financiară este un instrument eficient de atenuare a mecanismelor de adaptare negative.

În anul 2023, partenerii vor oferi refugiaților și comunităților gazdă asistență în numerar pentru necesitățile de bază și unele rezultate sectoriale (protecție, cazare) în ceea ce privește caracterul tranzitoriu al programelor de asistență bazate pe numerar. Încă de la etapa conceperii programului, partenerii vor integra dimensiunea de protecție, dizabilitate și egalitate de gen pentru a asigura accesibilitatea și caracterul incluziv al serviciilor de asistență pentru persoanele în dificultate, inclusiv femeile expuse riscului, mamele singure, copiii, persoanele cu dizabilități, persoanele vârstnice, romii, persoanele care trăiesc cu HIV, familiile cu mulți copii, LGBTIQ+ și alte grupuri vulnerabile. În aceeași ordine de idei, partenerii PRR vor continua să lucreze îndeaproape cu sectorul de protecție (inclusiv VBG și protecția copiilor), Grupul operativ intersectorial (Dimensiunea de gen, SMAPS, RPA și PEAS) precum și cu actorii din sectorul Mijloace de existență și incluziunea socio-economică în scopul consolidării legăturii dintre asistență umanitară, dezvoltare și pace.

Strategia generală pentru asistența în numerar a fost definită de Grupul parlamentar privind coordonarea asistenței în numerar în colaborare cu Guvernul Republicii Moldova:

- Oferirea de asistență în numerar incluzivă și accesibilă refugiaților și comunităților gazdă pentru a satisface nevoile lor de bază într-un mod demn și cu scopul de a atenua riscurile de protecție.
- Asigurarea faptului că intervenția generală de oferire a asistenței în numerar este coerentă, nu permite dublări și permite identificarea oportunităților de sporire a eficienței.
- Sprijinirea autorităților relevante prin intermediul asistenței tehnice și prin consolidarea capacităților de promovare a incluziunii populației afectate în sistemele de protecție socială.
- Promovarea utilizării mecanismelor, standardelor și instrumentelor simplificate în rândul partenerilor cu scopul de a obține programe armonizate, calitative și responsabile.

Parteneriat și coordonare

De la începutul intrării masive a refugiaților în Moldova, a fost înființat un Forum Regional de Coordonare a Refugiaților (FCR) interinstituțional, condus de Guvernul Republicii Moldova și UNHCR, format din opt grupuri de lucru sectoriale și trei grupuri operative intersectoriale. În conformitate cu Modelul de coordonare pentru refugiați, FCR a sprijinit modul în care Guvernul a condus acțiunile de răspuns, asigurând o strategie și o viziune comună în rândul partenerilor care este aliniată la prioritățile autorităților și la necesitățile refugiaților și ale comunităților gazdă. De la 40 de parteneri, care inițial au participat în cadrul PRR în anul 2022, FCR a ajuns să includă 90 de parteneri ce raportează activități, în timp ce 73 de parteneri au inclus activități și vor căuta finanțare în cadrul PRR 2023.

Parteneri implicați	73
Agenții ONU	13
ONG-uri internaționale	28
ONG-uri naționale	24
FISCR și CR	1
Organizații religioase	7

Notă: Lista include doar organizațiile solicitante în cadrul PRR, multe dintre care colaborează cu partenerii de implementare pentru a realiza acțiunile PRR. A se vedea „Rezumatul bugetului per partener” pentru defalcarea partenerilor pe tip.

FCR va continua să promoveze coordonarea bazată pe dovezi în cadrul Sistemului de management al datelor despre refugiați și să consolideze colaborarea cu partenerii tradiționali și netradiționali pentru a accelera protecția, incluziunea și coeziunea socială a refugiaților în timp. În plus, FCR va promova coerența și complementaritatea dintre PRR pentru 2023 și CCDD ONU pentru anii 2023-2027, garantând faptul că intervenția privind refugiații contribuie la realizarea priorităților naționale de dezvoltare pe termen mediu și lung prin sprijinirea consolidării rezilienței sistemelor și serviciilor și facilitarea incluziunii refugiaților. În plus, UNHCR va colabora îndeaproape cu coordonatorul rezident, care conduce activitatea echipei de țară a ONU în contextul Angajamentului comun al ONU 2.0 înainte de FGR din 2023. Participarea refugiaților și comunităților gazdă – inclusiv organizațiile conduse de refugiați și femei – va fi consolidată, inclusiv prin intermediul forumurilor locale de coordonare a refugiaților. Sectoarele de protecție, protecție a copiilor și VBG, printre altele, vor fi în continuare coordonate prin intermediul grupurilor și subgrupurilor de lucru create în anul 2022. Un Grup de consultativ pentru protecție (GCP) format din șase membri din cadrul GLP plus președintele și co-președintele, a fost format la sfârșitul anului 2022 pentru a ghida activitatea GLP în anul 2023. Fiecare forum de coordonare va elabora planuri de lucru pentru următorul an și va coordona activitățile prin intermediul ședințelor lunare și corespondenței continue.

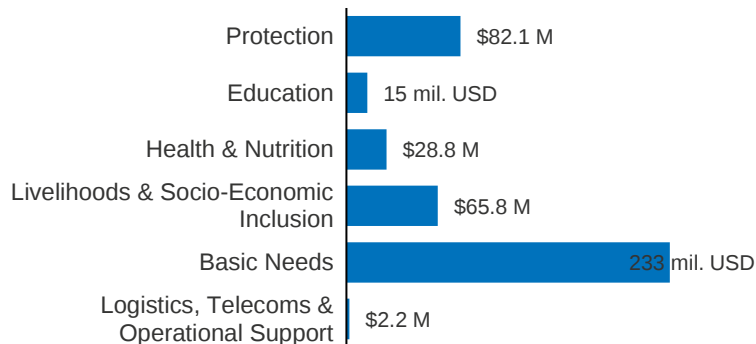
Necesarul financiar interinstituțional

Necesarul financiar total în USD

427 mil. USD

Pe sectoare în milioane dolari SUA

	Necesarul total pentru sectorul protecției	82.106.962 USD
	Alte activități de protecție	49.249.068 USD
	VBG	15.859.415 USD
	Protecția copilului	16.998.479 USD

	Necesarul total pentru asistență în numerar*	176.909.534 USD
	Protecție	5.376.200 USD
	Necesități de bază	160.473.855 USD
	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	11.059.479 USD

* Aceasta este o dezagregare în funcție de sector a necesarului de asistență în numerar, care este inclus în bugetele sectoriale totale de mai sus. Asistența în numerar este urmărită și reflectată ca o modalitate esențială de asistență și protecție în conformitate cu Politica UNHCR privind intervențiile în numerar pentru 2022-2026. Asistența în numerar este folosită în calitate de modalitate transversală în raport cu mai multe sectoare, inclusiv protecție, și este inclusă în buget în mod corespunzător și în conformitate cu o abordare bazată pe necesitățile de bază. Fiind modalitatea preferată de persoanele pe care le deservim, asistența în numerar va fi utilizată ca mijloc principal pentru a satisface necesitățile de bază imediate și pentru a oferi rezultate importante de protecție.

Pe tipuri de parteneri

Parteneri implicați	73
Agenții ONU	305.213.484 USD
ONG-uri internaționale	84.397.072 USD
ONG-uri naționale	10.390.939 USD
FISCR și CR	13.932.720 USD
Organizații religioase	13.027.683 USD

Pe parteneri

Partener/Acronim	Protecție	Studii	Sănătate și nutriție	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	Necesități de bază	Logistică, telecomunicații și asistență operațională	Total USD
Agenții ONU							
Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO)				4.000.000			4.000.000
Organizația Internațională a Muncii (OIM)				1.935.000			1.935.000
Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)	7.070.000		2.885.000	5.600.000	18.970.000	500.000	35.025.000
Programul Națiunilor Unite privind HIV/SIDA (UNAIDS)	45.000		155.000				200.000
Oficiul ONU pentru Drepturile Omului din Moldova (OHCHR)	1.609.854						1.609.854
Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women)	2.057.988			3.081.939			5.139.927
Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)	450.000						450.000
Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF)	10.500.000	5.500.000	3.000.000		14.000.000		33.000.000
Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD)	2.000.000			39.840.000	2.150.000		43.990.000
Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR)	19.869.532			1.289.269	92.764.373	1.576.826	115.500.000
Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA)	6.900.000	1.690.000	6.750.000	1.500.000	3.890.000	96.000	20.826.000
Programul Națiunilor Unite pentru Alimentație (PAM)					34.490.180		34.490.180
Organizația Mondială a Sănătății (OMS)			9.047.524				9.047.524

Partener/Acronim	Protecție	Studii	Sănătate și nutriție	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	Necesități de bază	Logistică, telecomunicații și asistență operațională	Total USD
ONG-uri internaționale							
ACTED	585.000			910.000	7.046.000		8.541.000
Acțiune împotriva foamei (Action Contre la Faim)			852.800		885.800		1.738.600
ActionAid International	687.500						687.500
Asociația pentru Ajutor și Asistență din Japonia	1.076.095						1.076.095
Bibliothèques sans frontières	110.000	60.000		650.000			820.000
CLEAR Global	849.488						849.488
Consiliul Danez pentru Refugiați	650.600		30.000	84.000	451.600		1.216.200
Early Starters International		194.200					194.200
Handicap International	1.196.430						1.196.430
HelpAge	254.300				1.950.990		2.205.290
Helvetas	889.200			1.429.000	2.572.398		4.890.598
HIAS	456.000			269.100	65.000		790.100
Hope4					286.000		286.000
International Rescue Committee	1.150.000	305.000	200.000	300.000			1.955.000
Internews	840.000						840.000
INTERSOS	1.222.300	390.000	1.481.760	140.000	914.000		4.148.060
Medecins du Monde	240.012		1.326.131				1.566.143
Norwegian Refugee Council	3.650.000	2.625.000		2.050.000	4.900.000		13.225.000
Oxfam	1.691.075						1.691.075
Peace Winds Japan		211.900			2.192.200		2.404.100
People In Need	721.000	249.500		489.500	14.944.590		16.404.590
Plan International	5.853.694	284.273			3.297.153		9.435.119
Project HOPE	209.851		913.929				1.123.780
Solidarités International	9.771	372.254	20.000	117.705	1.179.130		1.698.859
Terre des Hommes	501.500						501.500
VOICE Amplified	138.000						138.000
WeWorld	696.536	346.095		200.000	794.500		2.037.131

Partener/Acronim	Protecție	Studii	Sănătate și nutriție	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	Necesități de bază	Logistică, telecomunicații și asistență operațională	Total USD
World Vision International	746.403	991.328		556.830	442.653		2.737.215
ONG-uri naționale							
A.O. Serviciu pentru Pace	86.880	38.500					125.380
Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova	20.000						20.000
AO Asociația pentru Combaterea Izolării Informaționale ECOU	38.000						38.000
AO Centrul de Drept al Avocaților	18.000						18.000
AO Centrul de Reabilitare Medico-Sociala pentru Persoane cu Vedere Slaba „LOW VISION”			35.000				35.000
AO Societatea Invalizilor din RM	183.200				831.325		1.014.525
AO SOS Autism	68.000	10.000		60.000	328.200		466.200
Asociația Tinerilor cu Diabet DIA			2.590				2.590
Be An Angel					640.000		640.000
CASMED		19.500					19.500
Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii	201.000	100.500					301.500
Centrul de Caritate pentru Refugiați	68.867	88.352	174.279	120.527	908.009		1.360.034
Clinica Juridică Bălți	96.500	103.400		4.700	151.900		356.500
Coaliția Vocea Romilor				400.000			400.000
OSC „Moms in Action”	103.000	30.000		20.000	114.000		267.000
Fondul pentru Prevenirea Criminalității	31.074						31.074
Keystone Moldova	1.163.281						1.163.281
Lumos Foundation Moldova	252.270	56.520	64.800		528.900		902.490
NCUM	360.000			600.000	1.560.000		2.520.000

Partener/Acronim	Protecție	Studii	Sănătate și nutriție	Mijloace de existență și incluziunea socio-economică	Necesități de bază	Logistică, telecomunicații și asistență operațională	Total USD
ONG Asociația profesorilor de limba ucraineană „Promini”		30.625					30.625
Platforma pentru Egalitate de Gen	40.500		20.000		4.800		65.300
Asociația obștească „DEMOS”	39.492	89.390		39.492	121.966		290.340
Rețeaua Femeilor pentru Democrație „Women’s Democracy Network”		238.600					238.600
Uniunea Tinerilor Romi „TarnaRom”		85.000					85.000
FISCR și Crucea Roșie/Semilună Roșie							
Federația Internațională a Societăților Naționale de Cruce Roșie și Semilună Roșie (FISCR)			1.164.000		12.768.720		13.932.720
Organizații religioase							
ADRA Moldova	3.222.000				290.000		3.512.000
Catholic Relief Services		704.432			3.350.680		4.055.112
Church World Service	168.770		197.000	78.450	2.300.000		2.744.220
Dorcas	149.000			20.000	293.000		462.000
Fundația „Don Bosco”		228.000			133.200		361.200
HEKS/EPER	870.000				400.000		1.270.000
Medical Teams International			496.671		126.480		623.151
Total	82.106.962	15.042.369	28.816.484	65.785.512	233.037.746	2.172.826	426.961.899 USD

